

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 177. sz. 1943. augusztus 7 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.30 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A háború legnagyobb csatája folyik a keleti fronton

A német arcvonal a bjelgorodi körzet elvesztése ellenére is szilárdan áll — hangoztatják berlini katonai körök — Sziciliában Catania kiürítése után az új német arcvonal az Etna lábánál húzódik el, hol jobb védelmi lehetőség van

Angol kormánynyilatkozat szerint Anglia célja Olaszországgal szemben a feltétel nélküli fegyverletétel - Az olasz sajtó ellenállást hirdet

Az angolszászok bejelentették Róma újabb bombázását Svédországon át megszűnt a német átmenő forgalom

A berlini bolgár követ jelentéstételre Szófiába érkezett ~ Péter jugoszláv exkirály és emigráns kormánya Kairóba költözik

A diplomáciai vonatkozásokat most háttérbe szorítják a hadiesemények. Úgy a keleti, mint a déli, a szicíliai fronton új fejlemények adódtak, melyek megítélésére nézve több tájékoztatás is áll rendelkezésre.

Berlini közlés szerint a bjelgorodi körzetnek az ellenség kezére való kerülésével német katonai körök véleménye szerint az orosz előrenyomulás lényegileg nyugvópontra jutott. A német arcvonal ennek a körzetnek elvesztése ellenére is szilárdan áll. Az elszenvedett veszteségek teljesen jelentéktelenek voltak. Egy meglehetősen keskeny ésvéről volt csak szó. Ennek csupán csak Orelnél volt nagyobb tere, az úgynevezett oreli iv, de ezért a jelentéktelen területnyereségért az oroszoknak óriási árat kellett fizetniük.

Az orel-bjelgorodi térségben ennek a világháborúnak a legnagyobb csatája zajlik le.

Egy ilyen árat, amilyen az oroszok az egyhónapos orel-bjelgorodi csatában fizettek, csak megszemélt és fontos cél eléréséért ró le a támadó fél és a cél ebben a csatában a német arcvonal áttörése és ennek következményeképpen egy élelmezési szempontból nagy és jelentős terület visszaszerzése volt. Ezt a célt az oroszok természetesen nem érték el, amely az ő szempontjukból annál is inkább sajnálatos lehet, miután az arcvonalon a katonák fejadagját a fokozódó élelmiszerhiány miatt éppen most kénytelenek voltak leszorítani. Lehetséges, hogy éppen az élelmiszerhelyzetben mutatkozó nehézségek arra fogják az oroszokat kényszeríteni, hogy a német arcvonal áttörésére vonatkozó kísérleteiket Orel körzetében tovább folytassák. Az orel-bjelgorodi arcvonalszakaszon eddig lefolyt harcok eredményeként az oroszok jelentéktelen területnyereséget könyvelhetnek el.

Német katonai körök véleménye szerint igen fontos tény, hogy az orosz hadsereg jelentékeny része átlépett fel ebben a harcban, másrészt a németek Orelnél és Bjelgorodnál is megrövidítették arcvonalukat, ami ezen az arcvonalszakaszon erőik jobb célszerűbb kihasználását teszi számukra lehetővé.

Nagyon határozottan jelentették ki német részről, hogy a legcsekélyebb gondjuk sincs a keleti arcvonal miatt. Egy hadműveleti értelemben vett áttörést kizártnak tartanak, még ha az ellenség itt-ott eredményt érne is el. Kritikus helyzet a német hadsereg számára nem állhat elő.

Sziciliában a német csapatok kiürítették Cataniát két nappal ezelőtt anélkül, hogy az angolok a kiürítést észrevették volna. Az új német arcvonal az Etna lábánál húzódik el és jobb védelmi lehetőséget nyújt, mint az előbbi arcvonalszakasz, amely Cataniától délre húzódott el — hangoztatják német katonai körökben.

BRIT KORMÁNYNYILATKOZAT történt az angol kormány álláspontjáról Olaszországgal szemben. Cranborne lord a brit kormány nevében a felsőházban a következőket jelentette ki:

— Célunk Olaszországgal szemben a feltétel nélküli fegyverletétel. Ez volt a mi politikánk és ez is marad.

Strabolgi lordnak arra a kérdésére, vajjon a szövetségesek egy olasz „népkormányt” a feltétel nélküli megadásnál enyhébb feltételeket ajánlanának-e, lord Cranborne ezeket válaszolta:

— Nem hiszem, hogy ez helyes lenne.

Cranborne ezután így folytatta: — Amiért mi Olaszországtól feltétel nélküli fegyverletételt követünk, annak oka az, hogy abban a helyzetben akarunk lenni, hogy a háborút a legnagyobb erővel folytathassuk Németország ellen, tekintet nélkül arra, hogy Olaszországban milyen kormány van hatalmon. A szövetségesek ezért semmiféle olasz kormánnyal nem alkudoznak — tette hozzá lord Cranborne. Ezután azt jelentette ki, hogy Olaszországgal szemben azért korlátozták a légi támadásokat, mert az időjárás kedvezőtlen volt, nem pedig az Olaszország iránti gyengéd érzésből.

RÓMÁT ÚJABB BOMBÁZASSAL FENYEGETIK

A helyzetre jellemző az az algiri

hír, mely szerint a szövetségesek északafrikai főhadiszállásán csütörtökön kijelentették, hogy a szövetséges légi haderő a legrövidebb időn belül újból megindítja a légi támadásokat Róma ellen. Csupán a kedvezőtlen időjárásnak tulajdonítható — mondták —, hogy az elmúlt éjszakán nem intéztek heves légi támadásokat Róma ellen.

ELLENÁLLAST HIRDET

az olasz sajtó és visszautasítja a megadás gondolatát.

A „Gazzetta del Popolo” így ír: Az ellenség nem módosítja álláspontját. Olaszország azonban nem kezdeményez. A feltétel nélküli megadás árán való béke helytelen volna. Az ellenség földünknek csak egy részét, egy szigetet árasztotta el, de hadseregünk továbbra is ellenállhat egymásután következő védelmi vonalakban a szárazföldön éppoly makacsul, mint egykor a Piavénél. Az ellenség támaszpontul akarja felhasználni Olaszországot, Napoleon már megmutatta, hogy a túldoldalon hogyan értelmezik a nagylelkűséget. Ilyen megadás esetén újabb háború kezdődne az olasz földön, amely elpusztítaná gyönyörű városainkat, a szövetségesek mindenütt partra szállnának és a Pó-völgye két hadsereg összecsapásának színtere lenne. Nincs béke, ha nem járhatunk emelt fővel.

Az „Italia” című római lap csütörtökön „Nemzeti terület” címmel vezércikket közöl, amelyben többek között a következőket mondja:

Az angolszászok abban a konok törekvésben, hogy gyengítsék az olasz arcvonal ellenállását és előidézék a feltétlen megadást, főleg arra hivatkoznak, hogy sem Anglia, sem az Egyesült Államok nem akarja érinteni az olasz terület sérthetlenségét, hanem híven az Atlanti Charta betűjéhez és szelleméhez, tiszteletben kívánja tartani nemzeti területét. Látszólag a formula világos és tiszta. De a valóságban érdekeinkre veszedelmes kétértelműségre támaszkodik, mert főleg az angolszász kommentárokból kitétni, hogy a csatornán és az óceánon túl furcsa fogalmaik vannak az olasz terület jelentőségéről. Olyan fogalmaik,

amelyek egyáltalán nem egyeztetettek össze a mi nemzeti méltóságunkkal és életérdekeinkkel. Kizárják ugyanis nemzeti területünk fogalmából a gyarmatokat, amelyeket évtizedes munkával tettünk értékkessé. Dodekaneszos sem lenne többé gyakorlatilag véve nemzeti területünk, így Rhodos sem, amelyet mi tettünk virágzó szigetté. Magától értetődik, hogy ekként tagadják albániai birtoklásunkat is, de ami még rosszabb, kétségbevonják keleti határaink olaszságát, olasz kisebbséglakta vidékekről beszélnek, amelyeken a szlávok vannak többségben. Mi az első világháborúban 600.000 emberünket áldoztuk fel, hogy testvéreinket felszabadítsuk. Hogyan tekintethetnek az olaszok ezeket a területeket nemzeti területüktől idegennek. Nem volna-e az öngyilkossággal egyenlő az egész olasz nép harcolni fog mindaddig, amíg az ellenségek ilyen erkölcsileg és anyagilag véres békét akarnak ránk kényszeríteni, amely nem volna béke, hanem új viszály forrása — írja az olasz lap.

A NÉMET ÉS SVÉD KORMÁNY KÖZÖTT

megállapodás jött létre, amelynek értelmében augusztusban szünetel Svédország keresztlát a szabadságos és a hadianyag átmenő forgalma.

Mint a svéd kormány közli, a német és a svéd kormány között létrejött megegyezés értelmében a német szabadságos katonák és a hadianyag tranzit forgalmát Svédországon keresztül megszüntetik.

A svéd rádió ezzel az intézkedéssel kapcsolatban kijelentette, hogy Svédország nézete szerint ezzel Svédország abba a helyzetbe került, hogy a jövőben jobban ellenállhat a semlegességét érő esetleges támadásoknak. A svéd politika irányvonala továbbra is a háborútól való távolmaradás.

Illetékes német helyen tájékoztatásul közölték, hogy a Svédország és Németország között a megállapodás szerinti szabadságos forgalom megszüntetésével annál is inkább kielégíthessék a svéd kívánságokat, mert időközben más utat és módot találtak a

szabadságos forgalom lebonyolítására. Azok a körülmények, amelyek között annakidején Svédországgal a megállapodás létrejött, lényegesen módosultak és már túlhaladtak.

A finn lapok stockholmi tudósítói megjegyzéseket fűznek a svéd-német átutazási egyezmény felmondásához. A „Helsinki Sanomat” tudósítója megállapítja, hogy a németek átutazásának megszüntetésével a svéd semlegesség egyik legsúlyosabb fejezete zárul le. Egyúttal kiküszöbölik a svéd belpolitikából azt a tényezőt, amely ebben a kérdésben nem értett egyet a kormánnyal. Svédországban hangsúlyozzák, hogy a legutóbbi intézkedésekkel valószínűleg sikerült megszüldíteni Svédország semlegességi politikáját, valamint az ország békéjének és szabadságának megvédésére irányuló törekvéseket.

ÚJABB CHURCHILL—ROOSEVELT TALÁLKOZÓ

Újabb találkozó áll küszöbön Churchill és Roosevelt között. A washingtoni jól értesült körökből származó jelentés szerint az újabb megbeszélés „a szövetségesek további terveire vonatkozik Németország és Japán ellen”.

A „Star” című angol lap kíváncsian tartja, hogy az angol-amerikai vezető személyiségek megbeszélését folytassanak Sztalinnal a három ország között fennálló nézeteltérések rendezése céljából. Megjegyzik a lap tudósítók, hogy

FONTOS TUDNIVALOK

Uj rendelet egyes gazdálkodó kenérgabona, árpa és kukorica-beszolgáltatásáról, (7).

Alkoholisták, akik idült gyomor- és bélhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes „Ferenc József” keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát!

illetékes londoni körök kijelentése szerint egyetlen ilyen megbeszélés nem is elég valamennyi függő kérdés megoldására.

SZTALIN AZ ARCVONALON, MOLOTOV HELYETTESIT

Majszky volt londoni szovjet nagykövete, mint londoni tudósítás jelenti, ideiglenesen átvette a szovjet külpolitika vezetését. Ez az átvétel állítólag elsősorban azzal függ össze, hogy Sztalin röviddel ezelőtt szemleútra indult a harcra való és mintegy hat hétig lesz távol.

Ez alatt az idő alatt a kormányzati ügyek irányítását Molotov veszi a kezébe. Sztalin visszatérése után Majszky rövid időre visszatér Londonba, hogy ott bevezesse Gusevet, a szovjet új angliai nagykövetét, aki jelenleg még Moszkvában időzik.

A BERLINI BOLGÁR KÖVET SZÓFIÁBAN

Kjuszeivanov volt bolgár minisz-

tereknek, Bulgária jelenlegi berlini követe, szerdán jelentéstételre Szófiába érkezett és csütörtökön hosszabb megbeszélést folytatott Filov miniszterelnökkel.

KÖLTÖZIK A JUGOSZLÁV EXKIRÁLY ÉS KORMÁNYA

Mint Lisszabonban át az MTI jelenti, az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint Péter volt jugoszláv király és a jugoszláv menekült kormány valamennyi miniszteriuma Kairóba költözik, „hogy minál közelebb jusson a földközi-tengeri hadszíntér katonái és politikai ütközetének színhelyéhez”. Úgy tudják, hogy ezt a határozatot a brit kormány jóváhagyta. Jól értesült megfigyelések szerint kapcsolat áll fenn a szövetéses kormányfőknek Eden külügyminiszterrel megtartott értekezlete és a jugoszláv kormány szándéka között, hogy kövesse a görög király és görög kormány példáját, amely szintén Egyiptomba helyezte át székhelyét. Hír szerint a jugoszláv miniszterek első csoportja augusztus második felében hagyja el az angol fővárost. Londonban csak a jugoszláv gazdasági küldöttség, a vöröskereszt és a béketárgyalásokat előkészítő bizottság tagjai maradnak. Ezenkívül jelentősen megerősítik a jugoszláv nagykövetség tisztikarát is.

Német hadijelentés

Kemény harcok a keleti front több pontján. — Egy hónap alatt hetvenezzer szovjet fogoly. Visszavert áttörési kísérletek Sziciliában. — Catania városát az ellenség nyomása nélkül őrítették ki.

A német véderő főparancsnoksága közli:

Az ellenség a Mius folyó mentén folytatta arra irányuló kísérleteit, hogy harcokba és sok csatárepülőgépek harcbevételével elvesztesse a napokkal ezelőtt elcsatolt területeket. Ismét súlyos veszteséget szenvedett a visszavert terület. A Donec mentén megmúultak a helyi támadások. A szovjet emberben és hadinyagban valamint harcokcsikban súlyos veszteséget szenvedett.

Bjelgorodnál fokozott hevesseggel tovább tartanak a harcok. Az ellenség Oreltől délnyugatra tovább folytatta az arcvonal áttörésére irányuló sikertelen kísérleteit. Egy helyi betörést elreteszeltünk. Elkeseredett harcokban minden támadást visszavertünk. Egy ellenséges harcsoport áttörési kísérletét megállításítottuk. Több harcokot kiűrtünk a többi visszavertük.

Csapatalk a Ladoga-tó felől déli irányba súlyos ellenséges támadásokat vertek vissza. Erős harcok közelharci repülőgépeink beavatkoztak a földi harcokba és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek emberben és lövegben és páncélosokban.

A keleti harctéren csütörtökön 209 páncélos és 84 repülőgépet semmisítettünk meg. A keleti nagy harcok kezete óta a hadsereg és az SS alakulatok egy hónap alatt 69.164 foglyot ejtettek, ezenkívül 17.848 páncélosot, — 3083 löveget és 1620 aknavetőt

Nápolyban 210 halott és 464 sebesült

Pusztulás a királyi palotában és a lakónegyedekben

Nápoly, augusztus 6. A Nápoly ellen intézett ellenséges légi támadás, amelyről az 1167. számú olasz hadijelentés adott hírt, a legutóbbi jelentések szerint a következő áldozatokkal járt a polgári lakosság körében: 210 halott és 464 sebesült.

Újabb megállapítások szerint elpusztult a királyi palota trónor-

kösi lakosztályának egy része is. Ugyancsak elpusztult a királyi palota kápolnája, a San Carlo színház díszterme is. A főtámadás azonban a sűrűn lakott városnegyedeket sújtotta, rendkívül sok ember maradt hajléktalan. A lakosság mindazonáltal fegyelmetten, nyugodtan viselkedett. (MTI.)

Olasz hadijelentés

Példáson viselkedett a kiűrtített goralattjáró

Az olasz főhadiszállás 1168. sz. közleménye:

Olasz és német alakulatok a szicíliai harctér központi szakaszán véres harcokat folytatnak. Catania városát, amelyet három hét óta a tengerben levő ellenséges légi és tengeri erők rendkívül heves bombázásnak vetett alá, kiűrtítették. A lakosság példás módon viselte el az ellenséges tüzet és a helyzetből adódó súlyos nélkülözéseket. A lakosság nagy büszkeséggel tett tanúságot.

Catania lakossága. — Egy ten-

Olasz és német bombázók ismét megtámadták Palermo és Augusta kikötőjét. Eltaláltak és megromlaltak több bellenleges hajót. A tengely repülői 5 ellenséges repülőgépet lövtek.

Augusztus negyedikén éjszaka a kir. haditengerészet egy tenger alattjárója benyomult a gibraltári kikötőbe és ott elsüllyesztett 2 Libertini osztályhoz tartozó gőzöst, amelyek egyenként 7500 tonna vízkiszorításúak voltak továbbá egy 10.000 tonnás közlejtő szállító hajót. Ugyancsak a ten-

geralattjáró majus 1-én a virradó éjszaka egy ilyen feladatot végzett el szintén a gibraltári kikötőben, ahol elsüllyesztett összesen 17.000 tonnát kitevő két angol gőzöst, valamint egy 7500 tonnás amerikai gőzöst. Ambrosio tábornok.

Az angolszások meggyorsítják a hadműveleteket

Bern, augusztus 6. (Bud. Tud.) Montgomery tábornok főhadiszállásáról közlik, hogy a brit flotta számos egysége Riposto és Ta-

orminá között tüzelte a partvidéket. A hadműveleteket angolszás részről meggyorsítják.

Göring szemléje Hamburgban

Berlin, augusztus 6. (Német TI.) Göring birodalmi tábornagy csütörtökön a Führer főhadiszállásáról Berlinbe érkezett és hadfelszerelési kérdésekről tárgyalt Speer miniszterrel. Ezután repülőgépen

Hamburgba ment, ahol a város bombakárjainak beható tanulmányozása után Kaufmann birodalmi helytartóval a további szükséges rendszabályokat beszélte meg. (MTI.)

A pápa imára hívja fel az egész világon híveit a békéért

Róma, aug. 6. (MTI) A Szentatya levelet intézett Maglione bíboros államtitkárhoz. A levél azzal kezdődik, hogy miközben nemcsak a hadseregek, hanem egész népek, szinte a föld egész területén harcban állanak egymással, a pápa, akinek a lelke tele van fájdalommal és részvétellel, mindenki iránt, egy alkalmat sem mulasztott el, hogy felhívja az embereket az egyetértésre és az áldott béke hagyományaira. Minthogy azonban az emberek jüle süket az ügy természetü kérelmek számára, a pápa Istenhez, a könyörület és vigasztalás Atyjához emeli tekintetét és azt kívánja, hogy mindenki hozzá emelje fel bűnbánatát és imáit. A Szentatya a bíboros államtitkár útján arra szándékoskiz buzdítani az összes püspököket, hívják fel híveiket, hogy annál hőbb imát küldjenek az Egek Urához és isteni Anyjához, minél inkább látják, hogy a bajok áradata szakad a világra. Mindezt annál hatékonyabban lehet megtenni, állapítja meg a Szentatya levele, Mária mennybemenetelének legközelebbi ünnepén, mert kérni lehet Istent, szent Anyját, aki olyan könyörülettel van fiainak szenvedése, nyomorúsága és aggodalmi iránt, aki bocsánatot nyer számukra bűnéikért, hogy büntesse meg a gyűlöletet

és egyenlenséget és állítsa helyre az emberek között az egyetértést, hogy végre ragyogjon fel a keresztény béke, amely egyedül teszi lehetővé, hogy a győztes és legyőzött népek, akiket nem az erőszak, hanem az igazság köt össze, végre hosszú nyugalmat és jólétet tudjanak élvezni.

A Szentatya annak a kívánságának ad kifejezést levelében, hogy mindnyájan egyesüljenek ebben a könyörgésben és ezeket az imákat, amelyeket a Szűzanyához intéznek, a keresztényi életnek kell kiegészíteni. Azt kívánja, mindenki versenyezzen egymással a jó példaadásban s így eljön majd az az idő, amikor a hadviselők verontó fegyverét a jóság, az imádság és a testvéri szeretet békés munkája követi.

A pápa különösképpen buzdítást intézett a neki annyira kedves olasz fiához, hogy ezekben a súlyos időkben törekedjenek arra, hogy hazájuk legjobb fiainak erejével vegyék fel a versenyt. A levél azzal zárul, hogy a pápa megbizta a bíboros államtitkárt, miszerint a legalkalmasabb módon közölje levelelének tartalmát a világ valamennyi püspökével és apostoli áldását küldje el nekik. A levél augusztus 5-én kelt.

Királyi rendelet megszüntette a fascista pártot, a nagytanácsot és egyéb szervezeteket

Róma, augusztus 6. A hivatalos lap csütörtökön királyi rendeletet közölt a fascista párt, a fascista nagytanács és fasciák és testületek kamarája, a szenátus fascista szervezete, az egyetemi fascista csoportok, az országos fascista kultúrintézet megszüntetéséről. A rendelet szerint az intézmények és hivatalok fascista jel-

zésével való ellátása általában megszűnik. A július 25-ike előtti törvények és rendeletek szövegében a fascista időszámítások stb. megszüntetendők. gyanezekben a törvényekben és rendeletekben a fascizmus Duceja, kormányelnöke kifejezés a következőképpen módosítandó: kormányelnök, miniszterelnök. (MTI.)

Az olasz minisztertanács fontos határozatai

Feloszlatták a fascista ifjúsági szervezeteket is

Róma, augusztus 6. (Stefani.) A minisztertanács augusztus 5-én 17 órakor a kormányfő miniszterelnök előklésével összeült. A minisztertanács több rendkívüli intézkedést tett, így felhatalmazta az igazságügyminisztert, hogy a polgári és büntető törvénykönyvből ki kell küszöbölni mindazokat a rendelkezéseket, amelyek nem felelnek meg a nemzet szellemi és jogi hagyományainak. A minisztertanács továbbá az igazságügyminiszter javaslatára határozott a jogi esztendő új meghatározásáról. Minisztertanácsai határozat intézkedik a háború következtében az eddigi okokból kiküszöbölődött igazságügyi hivatalok és szolgálatok pótlásáról az illető vidéken.

További határozat előjogot biztosít olyan gépekre és berendezésekre, amelyeket a háború viszonyosságai következtében el kellett szállítani. A nemzetnevelésügyi miniszter javaslatára tervezetet fogadtak el a Gil megszüntetéséről. A rendelkezés kimondja a fascista ifjúsági szervezetek feloszlását is. E szervezet a nevelésügyi és segélynyújtási ágazatai a nevelésügyi miniszterium hatáskörébe kerülnek, amely ideiglenesen rendkívüli biz-

zottság útján kormányozza őket. A minisztertanács feloszlatta az Arnaldo Mussolini-intézetnek, a közepliskolai tanárok segélyintézményének vezetését és rendkívüli kormánybiztost küldött ki élére. Visszakapja az intézet régi nevét: Giuseppe Kirner-intézet.

A minisztertanács továbbá a közmunkaügyi miniszter javaslatára 40 millió lírával emelte a kislakás építési költségvetést, amely részben a római légi támadások háza, lakáskárosultjainak segélyezésére szolgál. Ugyancsak a közmunkaügyi költségvetés keretébe fognak tartozni az egyes egyetemi épületek sürgős újjáépítése. A minisztertanács eltörölte a központi testületügyi szerveket, a társadalmi árszervezetet, a társadalmi árszervezetet, a társadalmi árszervezetet, a társadalmi árszervezetet.

A népnevelésügyi miniszter javaslatára irányelveket állapított meg a sajtó számára a hadiállapot idejére. A napilapok és minden időszakos sajtótermék főszerkesztőit és felelős szerkesztőit a népnevelésügyi miniszter erősíti meg működésükben. A miniszterium a megerősítést ha megtagadja, az illető időszakos lapot lefoglalják, a hozzájárulást minden esetben meg-

kel vonni, ha az illető lap a nemzeti érdekekbe ütköző működést fejt ki.

Végül a pénzügyminiszter ismertetőt adott, amellyel kapcsolatban a minisztertanács kimondta, hogy a pénzügy politikát a pénzértékvédelem, a takarékoskodás támogatása és a rendes költségvetési üzem egyensúlya fogja vezérelni.

A kiadásokban a leghigorúbb takarékoskossá lesz. (MTI.)

A Kormányzó Úr kihallgatáson fogadta a távozó török követet

A Kormányzó Úr Öfémeltosa ga Gödöllőn búcsúkihallgatáson fogadta Rusen Esref Ünöyüdin Budapestről távozó török követet és ez alkalommal átnyújtotta a követnek a Magyar Szent Korona Rend nagykeresztjét. A kihallgatás után a Kormányzó Úr és hitvese a követet villásreggelin vendégül látták.

Hősi halált halt a Német-magyar társaság üelnöke

Berlin, aug. 6. (MTI) Spor Lajos dr. a Német-Magyar Társaság ügyvezető elnöke 1943 július 22-én két és félévi harctéri szolgálat után a keleti arcvonalon hősi halált halt. Spor dr. a Német-Magyar Társaság első ügyvezetőjeként nagy érdemeket szerzett a német-magyar kulturális munkában. Már a Német-Magyar Társaság megalakítása előtt munkatárs volt az Ungarische Jahrbücher c. kiadványoknak és később nagy ügyességgel és önzetlenn odaadással irányította az 1940-ben alapított társaság megszervezését és kifejlesztését.

Svájc és a menedékljog

Svájc jelentés szerint a szövetségi-tanács ülésén a politikai osztály vezetője tájékoztatta a szövetségtanácsot, azoknak a jegyzékeknek a szövegéről, melyeket a menedékljog ügyében Nagybritania és az Egyesült Államok követségei átnyújtottak. A szövetségtanács megállapította a kiadandó utasításokat, úgyszintén a kérdésekre adandó válaszokat. Magától értetődő, hogy Svájc menedékljogot felségjogainak teljes megóvásául és a szövetség magasabb érdekeinek szolgálatában fogja gyakorolni. (MTI.)

Két hajó közlekedik a Körösön

A Körösön augusztus 12-én indul az első menetrend szerű hajó. A hajózást előkészítő munkák teljesen befejeződtek s augusztus 12—13-án megindul a menetrend szerű hajózás; A Délibáb és a Hortobágy nevű személyhajó fog közlekedni.

„Iparos detektívek”

A feketeipar leküzdésére nagyon öletes utmutatást ad Eger iparosága „Iparos detektívek” fognak működni, akik egyelőre a kiutalt vasanyagok ellenőrzését végzik. Megszerezték a vasanyag mennyiségének pontos számadatait, utána behívték azokat az iparosokat, akik vasanyagot kaptak és bementették a kiutalt mennyiséget is. Az ellenőrzés során kiderült, hogy 21 mész vasanyag nem a rendeltetési helyére jutott!

A visszaélések ügyében az első fokú iparhatóságnál tettek feljelentést, mert ez az ügy odatar-

Leesett a szekérről és nyakcsigolyatörést szenvedett

Oláh József 40 éves gazdálkodó vámospécsi lakos tegnap este a Hajnal u. és Baranyi utca sarkán lezuhant egy szekérről és olyan szerencsétlenül zuhant a következt-re, hogy nyakcsigolyatörést szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították. Állapota életveszélyes.

A BAGOLYVÁR

kerthelyiségben minden este FARKASBELA cigányzenekarával muzsikál.

Schrank likörgyáros valószínűleg öngyilkos lett és azután rabolhatták ki

Keresnek egy titokzatos szöke nőt

Schrank likörgyáros rejtélyes halála ügyében folyó nyomozás több feltevést alapján indult meg. Rablógyilkosságra következett abból, hogy hiányzott a gyáros kabátja zsebéből pénztárcája és értékes platina órája. Nem találták hűszerepengős takarékkönyvét sem. A másik feltevés szerint szerelmi gyilkosság áldozata lett. Hosszabb ideje udvarolt egy 45 éves elvált asszonynak, akit feleségül akart venni, de az asszony 20 éves fia ellenzte ezt a házasságot. A gyáros és a fiú között többször hangos jelenet folyt le. Keresnek egy szöke nőt, aki minden szombat délelőtt meglátogatta a külfönc öregurat. A ház-mester mindig liften vitte fel. A rejtélyes haláleset napján azonban nem látták a titokzatos szöke nőt. Eddig öt szöke nőt elő-

állítottak, de mind alibit igazolt.

Tegnap új fordulatot adott a nyomozásnak, hogy megtalálták a lakásban azt a kést, mellyel az állítólagos gyilkosságot elkövetették. Emiatt feltételezik, hogy öngyilkosság történt. Alátámasztja ezt az orvosi vélemény: a törzsűrésok egészen közel hatoltak Schrank mellébe és a pizsamát nem szúrta át a kés. A kés az íróasztal nyitott fiókjában volt, a véryomok már nem voltak rajta.

Lehetséges, hogy az értékes holmik a lakásból a gyáros halála után tűntek el és olyan személy vitte el, akinek kulcsa volt.

Az öngyilkosság mellett szól az is, Schrank panaszkodott, nincs értelme életének és öngyilkos lesz.

Időszerű beszélgetés az orvossal a hógutáról, napszúrásról és a napozásról

Debrecen egyik igen kiváló, s népszerű orvosát, vitéz Szily Tibort, a nagyerdő fürdőben kereltük meg, hogy mondjon véleményét a napozásról és ezzel kapcsolatban a hógutáról és napszúrásról. A kérdés a beszélgetés időpontjában különösen időszerű volt, mert egy fiatalember állt éppen az érdeklődés központjában, akinek bőre csokoládé színűre volt már égetve és mivel olyan nagymértékben divát a napozás — hódoló csodálattal vetek körül a lesült bőrére büszke fiatalembert.

— Az ilyen napozás — mondotta az orvos az ifjúra mutatva — ma divát. Divatból túlzásba viszik a napozást és jól tudjuk, hogy minden túlzás ártalmas, a jóból is megárt a sok.

— Hogy lehetséges az, hogy aki annyire napimádó, nem kap napszúrást?

— Valószínű, hogy lassan, kiméletesen hajtja végre bőrének barnítását, valahogyan olyanfajta előkészületekkel, gyakorlatokkal, mint valami fakir. Nagyon bölcsen is csinálja így, mert ha gyorsan akarna a mostani forróságban lebernelni és meztelen testével heverne sokáig a napon, nemcsak napszúrást kapna, hanem hógutát is és meghalna a nap égető sugaraitól.

— Milyen tünetei vannak a napszúrásnak és a hógutának?

— A napszúrás és a hóguta kétféle. Kelemetlen mindegyik, de a hóguta veszélyesebb, aki megkapja, a halál közelébe kerül és ezért tanácsos azonnal orvost hívni. Olvashatjuk a lapokból, hogy a mezőn sokáig dolgozó emberek közül a nyári hőségben sokan kapnak hógutát és halálesetek is fordulnak elő. De beszéljünk először a napszúrásról. Ez a kelemetlen, de nem halálos baj úgy keletkezik, hogy a fedetlen fej miatt a nap sugarainak nagy melegét átveszi a koponyacsont, továbbadja a meleget az agyhártyának és azon át az agynak. A nagy meleg hatására az agyban vérbőség keletkezik, s megrepedhetnek az apró vérteli erecskék és ezek a vérzések okozzák a szédülést.

— Milyen tünetei vannak a

napszúrásnak, hogyan lehet felismerni?

— A felismerés nem nehéz. Látható az erős izzadás, az arc bőrének kipirulása, vörössége. Az, aki megkapta a napszúrást, erős fejfájással panaszodik, kábult, szédül és füle zúgni kezd. Egész testében tapasztalható rosszulletet érez, nagyon ingerlékeny. Ha súlyos a napszúrás, akkor úgy viselkedik a beteg, mintha megtévelyodött volna, — rémképeket lát és abban az esetben, ha nem kerül orvosi kezelésbe és továbbra is a napon marad, eszméletlen állapotba is kerülhet. A lélegzése gyors, kapkodó az érverése is szaporább. A beteget, mivel a betegségét a napsugarak okozták, elsősorban napot kell megvédeni. Hűvös, árnyékos helyre kell vinni és félig ülő helyzetbe kell helyezni. A fejére pedig hidegvizes borogatást kell tenni.

— Miben különbözik a hóguta a napszúrástól?

— A hóguta főleg akkor keletkezik, ha a test nem tudja kiadni semmi módon a nagy meleget, mert az öltözet nem a helyzetnek megfelelő, nem kényelmes laza, hanem melegtartó és szoros. Előfordul azért hóguta a meneteléseknél, nehéz arató munkánál, de előfordul erősen bepólyázott csecsemőknél is, akiket esetleg nem is süt a nap, de a nagy hőség váltja ki a bajt. Nem szabadna nyáron a kis apróságokat bepólyázni. Irtóztos szenvedést jelent a kicsinyeknek a tudatlan anyák majomszeretete kik dunnyhába, csavargatják nyáron is a csecsemőjüket és nem gondolnak arra, hogy a vörösre izzadó apróság azért sír, mert emberfeletlenül szenved, beszorítva a meleg tollpárnába. Hógutát okozhat a teljesen szélsőséges, páradús levegő és a zárt helyen erős munkát végző iparos is hógutát kaphat, ha hőelvétele akadályozva van.

— A hógutát legjobban az különbözteti meg a napszúrástól, hogy az arc nem pirol ki, mint a napszúrásnál, hanem halvány lesz, szinte vértelenül fehér, „halott-halvány”. Az izzadás és általános rosszullet a hógutánál is ta-

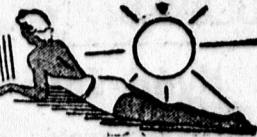
pasztalható. A beteg ápolása is más, mint a napszúrásos betegé. Nem félig ülő helyzetben fektetjük le, hanem vánkos nélkül, vízszintes helyzetbe. Igyekeznünk kell, hogy levegőáramlást kapjon a beteg. A ruháktól meg kell szabadítani és bőrért hidegvizes ruhával alaposan dörzsölni kell. Orvosi ápolásra szükség van, — mert laikus nem tudhatja, hogy milyen fokú a hóguta. Hűsítő italokat kell adni a betegnek.

A beszélgetésnek végét vetette a nap, mert erősen kezdett sütni arra a padra is ahol ültünk. Elvonultunk, emlékeztetve a régi jó

nyugodtan napozhat

gyorsan leburnul!

mondásra, nyáron a hűvösön, télen a melegben. A fürdőből távozóban még láttam a napimádó ifjút amint hordozta csokoládé színűre pergelt bőrét és élvezte az irigy pillantásokat, melyek ugyan nem személyének, hanem egyedül a színét változtatott bőrének szóltak. Az ifjú sétéja közben, mint öntudatos napimádó le sajnálól mosoly kíséretében vette tudomásul, hogy még mindig sokan vannak, akik félbarnák és túlsokan vannak, akik nagyon is látszik, hogy a fehér emberfajtához tartoznak.

A beszélgetésnek végét vetette a nap, mert erősen kezdett sütni arra a padra is ahol ültünk. Elvonultunk, emlékeztetve a régi jó

45 évvel ezelőtt követtek el merényletet Erzsébet királyné ellen

A fegyverek ropogása közben Európa meglepedezett egy szomorú évfordulótól: Erzsébet királynét, I. Ferenc József hitvesét, a magyarok áldott emlékü királynéját, negyvenöt évvel ezelőtt, 1898-ban gyilkolta meg a Genfi tó partján Lusheni olasz anarchista. Az évforduló napján a bécsi kapucinusok templomában csendes gyászmisét mondanak el ebben az évben is a királyné lelki üdvéért. Erzsébet királyné holtteste a kapucinusok templomában nyugszik Ferenc József és Rudolf trónörökös sírja között. Magyar zarándokok minden évben friss virágot helyeznek el a királyné koporsóján, míg a francia utasok a reichstadi herceg koporsóját szokták ellátni virággal.

Erzsébet királyné alakja nagyon mélyen bevésődött a magyar szívekbe. Mutatja ezt az a tény, hogy a magyar irodalomban is számtalan műben szerepel. Huszka Jenő nemrég nagy sikerrel adta operettjét, Környei István film hangulatosa történelmi drámasorozatában talán éppen Erzsébet alakját megelevenítő a legszebb.

A szomorú évforduló alkalmából felelevenítjük a királyné elleni merénylet történetét.

Ferenc József utójára 1898 július 16-án látta feleségét Ischlben, ahol érzékeny búcsút vett tőle, mert a királynénak, aki mérselet fókú szívátgátlásban szenvedett, a németországi Nauheim-be kellett utaznia. Ez a hely azonban nem tetszett neki, mert kevés volt a séta lehetőség, ezért Svájc úde, hegyi levegője után cselel szökik meg, hogy megszabaduljon a búcsú terhes ceremóniájától. Előbb kirándult Ham burgba maga után vitette poggyászát, Frankfurtba is ellátogatott, majd tovább utazik Svájcba végzeté felé.

Megérkezik a magyar Sztáray grófnő, Barker görög felolvasó és a magyar Berzevizski tábornok, szárnység kíséretében. Caux városkában szálltak meg, ahonnan Rottschlid bárónő meghívja Peregnyi kastélyába. Felajánlja a királynénak saját csónakját, de a királyné előbb egy másik hajóval utazik előbb Genfbe, majd Peregnye, ahol nagyszerűen érzi magát.

A bárónő villája valóságos kis múzeuma a drágaságoknak és mulkincseknek, de a legszebb a valóságos kis állatkertje: kilenc kalitkában a világ minden tájáról érkezett madarak, akváriumában a legérdekesebb halfajták vannak. A látványtól a királyné el van ragadtatva. Még a nevét is beírja a vendégkönyvébe, amely módon elhunyt trónörökösnek a neve is ott van.

Hazatérőben a hajóúton Sztáray grófnővel a halálról és az elmúlásról beszélgetnek. Azután visszazáróznak a genfi Beau Rivage szállóba. Ez a merénylet előtti napon történt. Erzsébet este egy-negyed tízkor felszik le, lakása a második emeleten van, ahonnan a tóra látni az utca igen lármás a hold bevilágította a hálószobát, úgy, hogy a királyné csak hajnali két óraker tudott elaludni.

Másnap a szokottnál hosszabb ideig maradt a szobájában a királyné. Kilenc óraker Sztáray grófnő jelenik meg nála. Felöltözik, majd pontosan 11 óraker

a két hölgy eltávozik Genf megtekintésére. A Baeker-féle zeneműkereskedésében 24 zenedarabot választ ki. Alig húsz perccel a hajó indulása előtt érkezik vissza a szállóba. Még gyorsan egy pohár tejet akar inni. Sztáray grófnővel is megkóstoltatja a tejet, majd a két hölgy a Caux felé induló hajóhoz siet, hogy Genfből oda visszatérjenek.

Lucheni ekkor már a „szálló körül leleselkedett. Pontosan megfigyelte, amikor a lakáj a császárnő csomagját a hajóra vitte. Az anarchista tudta, hogy Ausztria császárnője tartózkodik Genfben. Jobb kezével megérintette a zsebében lévő tört, amelyet egy rozsdás három élű reszelőből alakított át. Ebben a pillanatban látja meg a szállodából kilépő Erzsébetet és Sztáray grófnőt, amint ezek a Mont-Blanc sétányon a gözös felé haladnak.

Ilyenkor dél tájban szinte néptelen a sétány. Lucheni egy ugrással átszeli az úttestet, futva átvág a járdán, amelyen Erzsébet halad, azután hegyes szögben megfordul és villámgyorsan a hölgyek felé fut. Ezek megálltak, hogy az összetöbbszést elkerüljék Lucheni most éppen Sztáray grófnő előtt megáll, mintha megbötnél, majd magasra emelt jobbával macskaszertlen Erzsébetre rohan, meghajlik, mintha a napernyő alá akarna nézni és a háromélű tört óriási erővel a mellébe szúrja. A királyné hangtalanul esik össze az ütés súlya alatt zuhanását csak dús haja enyhíti kissé, Sztáray grófnő felsikolt és egy odasiető kocsisal azon fáradozik, hogy a királynét talpra segítse, mialatt a merénylet gyorsan futásnak ered.

Erzsébet már ismét talpon van a felindulástól egészen piros. Oda siet a szálló portása is, aki látta a döbbenetes jelenetet.

— Történt valami felségeddel? Nem fájt semmi? kérdi Sztáray grófnő aggódva. Egy odasiető angol férfi is ezt kérdi. „Nem, nem, köszönöm semmi bajom!” — volt a válasz.

Sztáray grófnő hajóra kíséri Erzsébetet, aki a hídön már a mellét fájálja, majd a karját kéri a grófnőnek, aki átkarolja őt, egy lakáj siet oda, de már nem tudják fenn tartani, a királyné a hajó padlójára zuhan, elveszti eszméletét. A hajó még nem indult el, orvos nincs a közelben, csak egy hölgy, Dardalle asszony, aki ápolónő volt. Ő segítkezik a grófnőnek a királyné körül. Odajön Roux hajóskapitány is, aki azt tanácsolja, hogy vigyék le a hölgyet a hajóról a szállóba nem is sejt, kiről van szó. Sztáray grófnő kinyitja Erzsébet ruháját, kikapcsolja a fűzőjét és alkoholos cukrot tesz a királyné szájába, ki ketté harapja, kinyitja szemet és fel akar ülni. Egészen fel is ül, körülnéz és mintha mély álomból ébredt volna, kérdi mi történt tulajdonképpen.

A feleletet be sem várva visszazahanyatlik és többé nem ébred fel. Ekkor feltépk a derék szalagját, Sztáray grófnő látja, hogy egy ezüst forint nagyságú folt van az ibolyaszíni batiszt ing közepén egy kis lyuk, apró seb a bal mell fölött, némi megalvaadt vérrrel.

— Az Istenért! — mondja Sztáray grófnő, hiszen megölték!

A hajó ezalatt megindult és keiet felé haladt. A grófnő erre kapitányt hivatja: „Kérem gyorsan kössön ki, — mondja — Ez a hölgy Ausztria császárnője!”

Elhatározzák, hogy rögtön visszatérnek Genfbe. Két evezőből és egy nyugszékkel röktől hordágyat rögtönöznek. A királynénak már csak hőrgés szerű lélegzőet hallani. A hordágyra fektetik, kabátja takarják és hat ember viszi a hordágyat a hajóról vissza a szállóba. Hivatják dr. Golay orvost, aki kijelenti, hogy nincs remény. Ezalatt pap is érkezett, aki ellátja őt a haldokló szentségével. Egy másik orvos is érkezik, aki Erzsébet halálát állapítja meg. Kissé bevágja a jobbkar ütőerét. Egy csepp vér sem mutatkozik, mindennek vége. . . A királyné a 61-ik évében volt.

Ferenc Józseffel Schönbrunnban Paár főhadsegéd közölte a döbbenetes hírt. A király megtáborodott, majd így szól: Hát semmi sem kerül el már engem ezen a világon?! Hozzájárult ahhoz, hogy a svájci törvények értelmében Erzsébet királyné holttestét felboncolják. A boncolást dr. Reverdin egyetemi tanár végezte két orvossal. E szerint a gyilkos tör 85 milliméter mélyen hatolt a testbe, a negyedik bordát eltörte, átfurta a tüdőt és a jobb szívkamrát. Miután a szív csatorna keskeny volt, a vér a szívkamrából csak cseppekben jutott a szívburokig és csak fokozatosan bontotta meg a szív működését. Ezzel magyarázható, hogy Erzsébet királyné a merénylet után még a saját lábán tudott a hajó hidjára menni. A holttestet a boncolás után bebalzsamozták.

A temetésen, mely a bécsi kapucinusok templomában volt, 82 fejedelem vett részt.

Lucheni anyja, mint a merénylet maga vallotta, napszamos asszony volt. Albertóban, a liguri Appenineken. A leány 18 éves korában elhagyta a szülői házat mert észre vette, hogy szive alatt gyermeket hord. Nyugat felé vándorolt, Párisig, ahol az egyik kórházban flüggyermeknek adott életet. Néhánynapig még ott maradt, majd csecsemőjét hátrahagyva eltűnt és sohatöbbé nem jelentkezett. Állítólag Amerikába vándorolt ki, ahol nyomaveszett. A gyermeket a párisi Szent Antal lelencházban helyezték el, majd Pármába vitték és egy évvel később már nevelőszülőkre bízták. Az igen intelligens és szorgalmas fiú, már kilenc éves korában a párisi vasútvonal építésénél dolgozott és keresetéből tartotta el magát 1892-ben a vándorúszton lett rajta urrá. Csavargott Genfben, Flumében, majd Trieszbe került, ahol a rendőrség az olasz határon át hazájába toloncolta. Miután Lucheni katonaköltése sorba került, besorozták a 13 Cavallegieri Monereto lovasezredébe és századával résztvett az 1896-iki Abesszin hadjáratban.

Mikor elfogták a merénylet, aki a tett elkövetése után elmenekült és eldobta a rásúlyt, amelynek a hegye letört. Azután csak később találták meg.

Egy Rouge Antonine nevű váltóór fogta meg elsőnek Luchent, akit két csendőr visz a rendőrségre. Csak azt sajnálom, hogy nem tudtam megülni. — Szólt az elvetemült anarchista. — „De hiszen megölte” — felelte Laeroux csendőr csak úgy találmora. — Annál jobb! — felelte cinikusan Lucheni.

Egy hónappal a szörnyű tett elkövetése után a genfi Szent Antoine fogházból bírái elé vezették Luchent, aki a főtárgyaláson is kihívóan viselkedik és kijelenti, hogy ha tett nem sikerült volna, ismét elkövetné. Amikor kihirdették az életfogytigani fegyházra szóló ítéletet, Lucheni ezt az anarchia éltetésével fogadta. A hitvány merénylet, mint tudjuk, évek múlva önkézzel vetett véget életének a Szent Antal fogház egyik cellájában. A párisi Szent Antal lelencházban kezdte életét és a genfi Szent Antal fogházban fejezte be.

Gabonát, Hüvelyest, Vetőmagvakat

átvételi jegy ellenében — beszolgáltatási pontba való betudás mellett vásárol a

Magyar MEZOGAZDAK Szövetkezete, mint országos kereskedő Tiszántúli Kirendeltsége

Debrecen, Hunyadi-u. 13. Telefon: 27-97, este: 37-63.

Nyári Egyetem

A nemzetnevelés problémáiról tartott előadást dr Boda István

A magyarságtudományi előadás-sorozat keretében dr Boda István c. rendkívüli egyetemi tanár tartott igen érdekes előadást. A nemzetnevelés nagyszabású problémáiról beszélt. Hangoztatta, hogy a magyar léleknek van valami sajátos jegye s ez a lélektani törvényszerűség alapján a velünk együtt élőket is befolyásolja. A magyar ember hamar lelkesedik, de hamar le is lohad lelkesedése, a szellemi javakat különösen értékel, az anyagiakat nem tartja elsőrendű fontosságúnak, nem tart haragot, szeret mindenkiel békességben élni. Ezeknek és a többi fontos tulajdonságoknak alapos ismerete feltétlenül szükséges ahhoz, hogy helyes nemzetnevelésről beszélhessünk. Dr Boda István nagyon érdekes kísérletekkel tette meg változatosabbá előadását, melyet a nagyszámú hallgatóság lelkes tetszésnyilvánítással köszönt meg.

A francia továbbképző tanfolyamon Jan Edouard lipcsei egyetemi tanár a francia irodalom fő-rekviéziről, a nemzetiségi tanfolyamon Luz Gyula tanügyi főtanácsos a németekről, Hadrovits László pedig a szerbekről tartott előadást. A németnyelvű előadás-sorozat is megkezdődött. A különböző nyelvelekedőkre igen sok hallgató jár.

Dr Oszwald György Deák Ferenc és Eötvös József báró nemzetiségi politikájáról

A nemzeti előadás-sorozatban dr Oszwald György miniszterelnökségi osztályfőnök tartott előadást Deák Ferenc és Eötvös József báró nemzetiségi politikájáról. A két nagy államférfi neve a hazai nemzetiségi kérdés történetében az 1868. évi nemzetiségi törvénnyel forrt össze.

Deák felfogásának alapja mindig a mélyeséges hazaszeretet volt s ezt megkivánta a nemzetiségiek-től is, akiknek jogos és méltányos kivánságait fanatikus igazságszeretével mindig magáévá tette.

Deák e felfogását Eötvös is osztotta és 1868-ban mondott országgyűlési beszédében hangsúlyozta, hogy mindannyian, akik az országgyűlésen vannak, csak mint az országnak képviselői szólhatnak fel és senki azáltal, hogy egy nemzetiségi választókerületben választották meg, nem érezheti magát felmentve attól, hogy a haza másajkú polgárainak érdekeit is szíven viselje. A nemzetiségi kérdés nem egyik, vagy másik nemzetiség kérdése, hanem mindnyájunké és megoldása közös feladat. Egyes nemzetiségi képviselők merev és elfogult magatartását jellemelve egy érdekes epizódot ele-

venített fel az előadó. Deák Ferencet 1848-ban Debrecen város III. kerületének követévé választották, de 5 debreceni mandátumáról lemondott és lemondását azzal indokolta, hogy szülőföldje, Zala is követévé választotta és hozzáfűzte: „legyek bár Zala, vagy Debrecen követe, mindenesetre szeretett hazám követe leszek... mert egy hazában csak egy közérdek van, csak egy célcél lehet”.

A hűséges rendek

A nemzetiségi előadás-sorozat pénteken délután Mikola Sándor felsőházi tag a vendégtől tartott előadást, hangzólat-ván a magyar hazához való hűségüket.

Rámutatott arra, hogy a vendégek a jugoszláv megszállás 3-ik évében hatalmas tüntetést rendeztek a határmegállapító bizottság elött Magyarországon mellett. Ugyanezt a hűséget találhatjuk meg a mai vendégek körében is. Így például az amerikai Betlehem városában vendégyomdát alapítottak, egy magyar és egy vend lapot nyomtattak, működvelő előadásokat tartottak, ahol magyar és vend nyelven beszéltek.

A film és a társadalom

Erdekes előadást tartott Dólosy János. A film és a magyar társadalom címmel. Előadásából megtudtuk, hogy Európában a magyar filmgyártás a harmadik helyen áll. Megtudtuk azt is, hogy egy átlagos magyar film 600.000 pengőbe kerül.

A jókészültségű előadó ezután a társadalmi vonatkozásokkal foglalkozott. Ismertetette mindazokat a kérdéseket, amelyek egy új film készítésekor figyelemre kényszerítő tényezőként hatnak. Legsúlyosabb a tőke szerepe, mert ennek célja elsősorban, hogy közkeletű, tömegcikk legyen a produkció, amelyben arisztokrata, egyszerű ember, gyermek és felnőtt mindannyian megtalálják azt, amiért érdemes volt megnézni a produkciót. Ez sokszor csak a magasabb szempontok rovására valósítható meg.

Mai program

Ma, szombaton dr Balogh Béla egyetemi magántanár tart előadást a magyarságtudomány antropológiai eredményeiről.

Ma délután a Nyári Egyetem hallgatói kirándulnak a Hortobágyra, vasárnap pedig meglátogatják a Nagytemplomot, a kollégiumi könyvtárat és a Déri-múzeumot.

A hollnap irodalmi-est

iránt nagyon sokan érdeklődnek. Kiváló magyar írók és költők: Szabó Lőrinc, Vörös Péter, Juhász Géza, Asztalos István, Kiss Jenő, Varjas Sándor, Tóth Endre lesznek az est szereplői. Az ünnepélyt dr Csobán Endre nyitja meg. Az előtétítésre való tekintettel az irodalmi est nem este 8-kor, hanem háromnegyednyolckor kezdődik az egyetem aulájában.

Dicséret, amely ől...

Nemrégiben olvastam a „Debrecenben Harsányi Zsolt Bosszú” című írását, amelyben arról van szó, hogyan tréfált meg igen csattanósan két magyar újságíró egy goromba román vasutat. Erről jutott eszembe az alábbi kis eset, ahol ugyancsak két magyar újságíró infézett el igen ügyesen és alaposan egy magyarfaló, cseh-szlovák tanfelügyelőt azzal, hogy — megdicsérték!

A tanfelügyelő — aki a cseh megszállás előtt egy felvidéki kis faluban volt tanító — úgy jutott díszes pozíciójához, hogy szívvel-lélekkel a cseh felszabadítók mellé állott és spicliske-déssel igyekezett hasznossá tenni magát. Erdemei elismerésül aztán kineveztek tanfelügyelővé a Bodrogközre és itt bőséges alkalmat nyílott arra, hogy reneget voltának minden rossz indulatát kimutassa a szinmagyar vidék szinmagyar tanítószághal szemben. Elég volt egy megmondhatatlan szó, egy kihallgatott magyar nóta ahhoz, hogy a tanfelügyelő súlyos pénzbüntetéssel, áthelyezéssel, nyugdíjazással vagy elbocsátással sújtja a szegény magyar tanítókat. De más módon is igyekezett meghálálni a cseheknek a zsiros állást. Amelyik magyar községbe 5-6 cseh legionista csendőr vagy finác betelepedett a családjával, a tanfelügyelő javaslatára rögtön „kisebbségi” iskolát állítottak fel a pán cseh gyerekek részére és hogy az iskola ne kongjon az ürességtől, tandíjmentességgel, könyv- és ruhaajándékozással becsalogatták a magyar gyerekeket is. Pár év múlva aztán arra eszméltek rá a magyar szülők, hogy gyermekeik jobban tudnak már „szlovákul”, mint magyarul, de akkor már késő volt, mert az ilyen kisebbségi iskolába egyszer beírt gyerek nem mehetett át magyar iskolába többé!

A magyar tanítószághal szemben el volt keseredve a tanfelügyelő garázdálkodásai miatt, de nem tehetett ellene semmit, mert a magyar panaszok csak még jobban megerősítették a csehek előtt a reneget pozícióját. Ekkor történt, hogy egy magyar újságíró rokonai látogatására ment át a Bodrogköz egyik községébe. Találkozott ott egy kassai kollégájával és diskurálás közben szóba kerültek a magyargyűlölő tanfelügyelő számtalan komiszkodásai is. Hosszas tervezgetések után elhatározták, hogy valahogyan „kitoltnak” vele és megbeszéltek ennek a módját is.

A magyarországi újságíró — ha zatérése után — szíves riportban számolt be csehszlovákiai élményeiről. Megírta többek között, hogy milyen jóleső érzéssel hallotta a bodrogközi tanfelügyelőt, hogy milyen igaz barátja a magyar tanítószághal, mennyire szereti, istápolja őket és magánéletében is a legszívessebb összekötést tartja fenn velük!

Az áradó cikket tartalmazó

lappéldányt azután eljuttatta kassai kollégájához, aki azt a saját lapjában teljes egészében, de minden kommentár nélkül közzétette, megnevezve persze a forrást is, ahonnan átvette. El lehet képzelni hogy mit érzett a reneget ember, amikor elolvasta azt a cikket, amely *agyba-főbe dicséri magyarságáért!* Sietett persze nyomban cáfoló nyilatkozatot közzétenni úgy a kassai, mint a prágai lapokban és ezekben a nyilatkozatokban tájtéko haraggal tiltakozott a magyarpártolás aljas vádjá ellen. Kijelentette, hogy nemcsak nem szereti, hanem egyenesen gyűlöli a magyarokat, tanítókat és nemtanítókat egyaránt és bizonyítottan felsorolta mindazokat a cselekedeteit, amelyeket a

magyarság ellen elkövetett. Ezekből a magyargyűlölő lán-goló nyilatkozatokból azután a Magyar Párt egyik képviselője a cseh kultuszminiszterhez intézett interpellációjában igen kellemetlen felolvasást tartott a prágai parlamentben, sőt eljuttattak azok a Népszövetség elé is, ékesen szóló bizonyítékul annak, hogy egy szinmagyar vidék tanfelügyelője milyen érzelmeket táplál és miket cselekszik a magyarság ellen! A vege az lett a dolognak, hogy a tanfelügyelő urat nagyon sürgősen áthelyezték egy morvaországi falucskába — tanítónak, ahol talán még ma is elmélkedik azon, hogy milyen az a dicséret, amely ől.

Poldnyai Lajos.

Szerelmi dráma a pusztán

Leszúrta a leányt, aztán lemetszette saját fejét

Kecskemét, aug. 6. Felsőszentkirály pusztán a H. Kiss József gazdálkodónál alkalmazásban levő Pál Ferenc 28 éves lovász-legény szemet vetett a gazda örökbefogadott 15 éves cseléd-leányára.

A gazda az udvarlást megtiltotta, a legény erre kilépett a szolgálatból. Amikor a leány egyedül maradt a tanyán, Pál Ferenc visszament, de a leány kint állt.

A legény kerékpáron hazarohant, magához vette élesre fent

kését, berontott a tanyába s a leány felé szúrt.

A leány védekezett, a kés jobb kezén átvágta az ütőeret. Pál Ferenc a menekülő leány után rohant a konyhába, ahol a földreperelte és a kést a mellébe szúrta. A szúrás a földőret és a légszövet érte, úgy hogy a fiatal leány pillanatok alatt elvérzett.

A gyilkos ezután a saját nyakát vágta el az éles késsel, amely csaknem lemetszette a fejét. Rövid idő alatt meghalt.

Megérkezett és ma megnyitó díszelőadást tart a Villám Revü társulat

A Villám Revütársulat, mely a legkiválóbb külföldi és belföldi artistákat szerepelteti és legutóbb Kassán, Ungvárott és Munkácson játszott óriási sikerrel, ma tartja Debrecenben megnyitó díszelőadását az Arany Bika dísztermében.

A Villám Revü debreceni előadása iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, ami érthető azok után, hogy Kassán állandóan zsúfolt nézőtér előtt játszott és 20.000 ember nézte meg a maga nemében egyedülálló műsort.

A Villám Revü világvárosi színvonalon álló számait a hon-

védzenekar kíséri valamennyi előadásban.

Károlyi Istvánt, a Víg-színház tagját leszerződtette Unger direktor

Unger István direktor, mint megírtuk — befejezte a Csokonai Színház új társulatának szervezését, csupán két férfi tagga folytak még tárgyalások. — Az egyik tárgyalás, mely eredményre is vezetett, szenzáció erejével hat, amennyiben Unger direktor Károlyi Istvánt, a Víg-színház kitűnő művészt, aki legutóbb mint Kiss Ferenc partnere szerepelt Debrecenben a SZERETNI c. Paul Geraldj darabban, leszerződtette Unger István a debreceni színházhoz jellembonvivánnak. Károlyi leszerződtetése nagy nyeresége a debreceni színház számára a kitűnő színészt a fiatal színészgárda egyik legnagyobb értékének tartják. Károlyi nemcsak mint színművész, hanem mint rendező is leszerződtött a debreceni színházhoz.

A közönség szava

Igen tiszteit Főszervező Ur! Olyan kérdést szeretnék szővátetni B. lapjában, amely nagyon sok embert kellemetlenül érint, s amin egy kis jóakarattal segíthetnének is.

Mindennap elzárják a vízvezetékét. Eddig csak délután pár óráig szűnelt a vízszolgáltatás, most már egyre jobban szélesedik ki a szűnő ideje s már egy óra után nincs víz.

Belátom, hogy ilyenkor, kánikula idején mindenki jobban igénybe veszi a vizet és nehéz a fokozott igényeket kielégíteni, de mégis azt hiszem, éppen a déli órákban amikor főzés van utána mosogatás lenne, kell a háztartásokban a víz. Ha azonban már korán el kell zárni, csináljanak benne valami rendszert, akkor az ember tudja, hogy mikortól szűnne a vízszolgáltatás és vesznéhány edénybe tartalékot. Éppen a forró idején van szükség a közönségnek is a több vízre, hogy munkaképességét fenntarthassa.

Tisztelettel: Egy háziasszony.

Tekintetes Szerkesztőség! A Kossuth-utcai villamoson kínos jelenetnek voltam tanúja. Az egyik idősebb úr, biztosan vala-

mi főtisztviselő, neklitámadt a villamosvezetőnek, hogy merészel a zubbonyának a gallérját kikapcsolni. — Szegény ember hiába védekezett azzal, hogy a hőségben már alig bírja a szolgálatot, hiszen 16 órája csinálja. A könyörtelen felettes szigorúan ráparancsolt, hogy zárja be a gallért és még büntetést is kilátásba helyezett, mert a szabályzatot megsértette.

Igaza lenne a vezetőtisztviselőnek, ha a 40-50 fokos melegben ő is vezetné a kocsi 8-16 óráig. Akkor majd intézkednének, hogy a szabályzatot változtassák meg. Aztán hallottam, mikor ez az úr leszállt, hogy még azt sem engedik meg a vezetőnek, hogy a sapkájukat letegyék, vagy olyan cipőt húzzanak, amely fa-talpu és nem zárt fölüll. Ezt már el sem hiszem, hiszen ez egyenesen emberkinzás. Azt is mondták hogy azért van olyan sok beteg közöttük, mert már nem bírják a másodnapoként ismétlődő 16 óras szolgálatot.

Ma, amikor igazán drága az ember, küssé el lehetne térni a szabályoktól is, amelyek terhe nem azt sújtja, aki a napi 8 órát a hűvös irodában tölti s ott is ventilátor mellett.

Soraim közlését köszönöm. V. főtisztviselő.

Figyelem!

Figyelem!

Ma, szombaton este 8 órakor a

Villám Revü

nagy megnyitó díszelőadása

az Arany Bika Dísztermében!

Világvárosi attrakciók!

Győződjön meg On is róla!

Jegyelővétel egész nap az Arany Bika halljában. Telefonrendelés 29-19. Holnap, vasárnap 2 előadás, délután 5 és este 8 órakor!

Meteor Mozgó műsora

Szombaton fél 5, fél 7, fél 9 órakor utoljára!

Csak felnőtteknek! Izgalmas, különleges svéd filmek!

Fősz.: GERD HAGGMANN.

BABYLON

Holnaptól: A várva várt GPU

Apolló filmszínház

MA BEMUTATÓ!

Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Hivatása orvos

A szerelem, a hivatás, a családi élet romantikus filmje. Camilla Horn, Albert Schö-nals, Maria Andergast a főszerepben.

Hungária Filmszínház

MA ELŐSZÖR!

Csak 16 éven felülieknek!

REMBRANDT

Egy halhatatlan nagy művész tragikus élet története.

Főszereplők: Ewald Balsar, Hertha Feller, Gisela Uhlen.

Előadások: fél 5, fél 7, fél 9.

Víg-színház mozgó

Ma is a legnagyobb sikerű, remek zenéjű magyar daljáték:

Gül baba

Szelezky, Jávor, Kómives, Maklary, Halasy K., Rátkay stb. a főszerepben.

Előadások: 1/5, 1/7 és 1/9.

Kávé és teaültetvényeket létesítenek Hajdúszoboszló hévvizeivel

Egy holdon 1600 kávécserje 800 kiló bakkavét terem — Üveg-házi kávétenyésztéssel indulhatna meg a magyar kávégazdálkodás

A világháború okozta általános nyersanyaghiány az egyes élelmiszerek terén is mutatkozik. A trópusi országokból, amelyek eddig ezekkel ellátták az európai népeket, már hosszú évek óta nem szállíthatnak ilyen élelmiszereket és élvezeti cikkeket, részben a hajótér hiánya, részben a termelés visszafordítása miatt.

A gyapottal és a rizzzel, ezzel a két kifejezetten forróévi terményre már is igen jó eredményre vezettek a különböző országokban folytatott kísérletezések. Ma már számos országban tekintélyes mennyiségű, kiváló minőségű gyapot és rizs terem évente Európában s így Magyarországon is.

Most hasonló kísérletezésről hallunk két igen régi és megszokott táp- és élvezeti cikk, a kávé és tea iteni természetét illetően.

Felmerült az a terv, hogy ezt a két tipikus trópusi növényt a magyar Alföld keleti részén, a Hajdúságban kellene meghonosítani, a hajdúszoboszlói hőforrások magashőfokú vizeinek felhasználásával.

A magyar kávé- és teabehozatal nagy mennyisége érdemessé teszi, hogy illetékes körök — külkereskedelmi — mérlegünk nagyarányú megjavítása érdekében is — a fontos kérdéssel mielőbb döntésre jussanak. Magyarországra 1926—30. évek között évente 35.000 méterháza kávéit hozták be. A kávéfogyasztás átlagos fejadagja személynként és évenként közel félkiló volt. Hasonlóan jelentékeny volt a teabehozatal is. Pénzértékben ezek a mennyiségek hatalmas összeget jelentettek évről-évre és ha ezt csak részben is ideháza lehetne tartani, nagy javulást idézne elő az ország gazdálkodásában.

Az érdekes tervek szerint leendő terben, üveg-házi nevelés által állítandó elő Magyarországra a kávé- és teatermeszt. Erre a célra kitűnő mintául szolgáltak a hollandiai üveg-házi tenyészetek, amelyekben évtizedek óta a legteljesebb sikerrel nevelnek és szüretelnek szőlőt, gyümölcsöket, szamócat, korai zöldségféléket és pompás orchideákat, a növényvilág valóságos csodáit. Hollandia csak szőlőt annyit termel üveg-házakban, hogy az egész belföldi piacot el tudja látni kitűnő minőségű szőlővel. Pedig Hollandiában drága szőlőnek kell fűteni az üveg-házi tenyészeteket. A hőforrások vizével ingyen volna végezhető ez nálunk.

Az üveg-házi kávéültetvények létesítésére Hajdúszoboszlón már megtörténtek az előtanulmányok.

A kávécserje a harmadik évben terem először, de csak az 5—6-ik évben fejti ki teljes termőerejét. Ezt is csak akkor, ha részül a szükséges 15—20 fokos átlagos melegben, még pedig több hónapon keresztül a természetes beéréséig.

Dr. Tuzson János egyetemi tanár, a növényszertan nagynevezű tudósa, nagy lelkesedéssel foglalkozik — évek óta — a kérdéssel. A tanár úr számításokat végzett a terméshozam mennyiségére vonatkozóan és megállapította, hogy a rendszeren fejlett kávécserje egy-egy évben fél kilogramm kávé terem. Egy cserje számára egy négyzetöltségi terület kell. Egy katasztrális holdon tehát 1600 cserjét lehet nevelni és ezeknek évi hozama 800 kg kávé. Szerinte azonban ez csak a legkisebb termésmennyiség, ami fokozottabb gondozás és kezelés mellett magasabbra is emelhető.

Az üveg-házak a kávécserje alacsony növényénél fogva mindenképpen megfelelnek a célnak. A kávé ugyan magasabbra növekvő fafélése, a könnyebb gondozás és kezelhetőség s a természetesebb levetése érdekében azonban cserjévé nyiesik vissza azokban az országokban, amelyek őshazájának ismerünk:

Abesszíniában, Ceylon szigetén, Brazíliában, Jáván, Szumátrán és Nyugat-Indiában. Ez az alacsonyágú azért is jó, mert az üveg-házak alacsonyok lehetnek, ami építkezéskor hatalmas költségek kímélését jelent.

A tervek szerint az üveg-házak fűtésére felhasználják a hajdúszoboszlói gyógyforrások 80 fokos meleg vizét, amelyek csőrendszerben való átvezetésével számtalan és hatalmas üveg-házat lehet fűteni és bennük állandóan magas hőfokú, trópusi

Három eredeti magyar népdalt és egy kánont tanúinak meg minden órán a Nyári Egyetem hallgatói

Helyszíni közvetítés a magyar népdalóról

Zsúfolásig telve a hatalmas egyetemi tanterem. Akiknek nem jut hely a padokban, a fal mellett állnak. Mindenki kezében ceruza és kis jegyzetfüzet.

A katedrán bájos, csinos fiatal leány áll, a tanárnő: Benkő Anna Erzsébet. Ő vezeti a Nyári Egyetem keretében minden reggel 8-tól 9-ig megtartott magyar népdalórákat. Benkő Anna Erzsébet — aki Budapesten a zeneakadémián tanult és Ádám József, valamint Bárdos Lajosnak volt a tanítványa — a soproni állami leánygimnáziumban tanít éneket és zenét. Hogy milyen egyszerű eredményt érhetett el ott is, azt a mostani hangulatos, változatos, kedves élményt jelentő népdalórák mutatják legjobban. Csak másodikkán kezdődött a népdalóra és máris egész sereg dalt tudnak kifogástalan pontossággal. Egymás után hangzik fel: „Kis kertemben három cserép muskátli”, „Pir-alma ne gurulj, ne gurulj”, „Jártam a székszárdi pinében” és a többi valóban eredeti, barmisítatlan népdal, melyek közül olyan sokat elfelejtettek a mai generáció tagjai.

A jelenlevők lelkesedéssel és tüztel énekelnek. Vannak köztük fiatal gyermekleányok, fiúk, tiadok, tanítók és tanárok, hivatalnokok, a Nyári Egyetem hallgatói és vendégei, deresajú férfiak és idős asszonyok, de a magyar dal tisztá szépségei mindenkinek szívét megfogják. Atizának a szemek s mindenki megérzi, hogy napról napra nagyobb kincs birtokába kerülnek.

Milyen más ez, mint a népies cigányzene meg a slágerek — jegyzi meg valaki. Amíg az ember nem hallja, szinte el sem képzei, hogy ilyen szépek és dallamosak a régi dalok.

S más a hangulat is, mint az álromantikus zenedarabok, énekek hallgatásánál és dalolásánál. Olyan közel érzi magát mindenki a fehér falusi házakhoz, az út szélére hajló piros pünkösdi rózsához, a katonához, ki fájó szívvel búcsúzik kedvesétől s akit megsírat és a vasúthoz kísér a feketekendős falusi asszony; az édesanya. A csendes naplemente varázsa a tiszparti füzesek között, a sárgarigó fütyje mind olyan természetes és szép, mint maga az igazi magyar élet.

Az új dalokat a táblára írják, a hallgatók pedig füzetükbe. Csak emlékeztetőnek, mert hiszen a magyar ember hallásból tanulja a nófát.

A kis tanárnő először mindet bemutatja. Csengőn száll a hangja,

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. VIII. 7.

levegőt tartani. Ennek a forróévi klímának állandóságához rendelkezésre áll a bőséges ingyen hévvíz, amelynek felhasználásával már jászai könnyedséggel lehet a kávé- és teaültetvényeket magas terméshozamig kifejleszteni és ezen a téren csodákat művelni.

A magyarországi kávé- és teaültetvények megvalósításának előkészületei csendben, de annál szorgosabban folynak. Talán nincs már messze az az idő, amikor magyar ég alatt termelt aromás bakkavé fog közölni hőféher porcelláncsészékben és sáaranyiszor, illatos tea mosolyog ki a finom teacsészéből. Magyar föld termékei, magyar ész, magyar szorgalom csodái... Péchy-Horváth Rész.

egyszerű ágyan és csendesen, aztán patogó, tüzes ütemben. Nemcsak előadja, de át is éli valamennyit s éppen ez az, ami megfogja és lenyitgözi tanítványait. Példáját hamar követik. S elég egyszer kétszer gyakorolni, már valamennyinek fülében van a dallam.

Nemcsak magyarok vesznek részt a népdalórákon, hanem az idegenek is. Nagyon élvezik a dolgot. A szöveg természetesen nem megy olyan könnyen, de a dallam egy-kettőre nekik is sajátjukká válik. Inkább érzik, mint értik a lényegét, de ez teljesen elég, ez több, mint az értelem. Közel kerülnek a magyar lélekhez, felelesznek annak pompás színeivel, amit a dalon keresztül talán legjobban megkapnak.

Három népdal és egy kánont: ez a napi adag. Soknak tünik, pedig még az ismétlésre is jut idő úgy az óra elején, mint végén. Benkő Anna Erzsébet olyan gyakorlati, rátermettséggel vezeti az órákat, hogy mindenre jut idő.

Az óra végén elmondja, hogy Sopronban tavaly egész éven rendeztek magyar népdaltanfolyamokat.

Öröm volt látni a nagy érdeklődést. Egyformán megjelentek egyetemisták, hivatalnokok és egyszerű gyári munkásleányok, kifiztek. A magyar dal így az egyes társadalmi rétegeket is közel vitte egymáshoz és hamarabb ledőltek az egymás között levő válaszfalak. Felolvadtak a magyar egység, testvériség nagy gondolatában.

Végtelenül boldog vagyok, hogy most itt, a Nyári Egyetemen megismertethetem a hallgatókkal az ősi népdalkincseket. Az ország minden részének képviselőit megtalálhatjuk a Nyári Egyetem résztvevői között. Azt szeretném, hogy a tanult dalokat mindenki hazavigye falujába és szülővárosába s ott terjesztői legyenek azoknak. Különösen tanár- és tanítóemberekre nézünk nagy reménnyel, akiknek egyik legszebb és legfontosabb hivatásuk a magyar népdalok közkinccsé tétele.

Hamar eltelt az óra, a „tanítványok” szétszéledtek. De lelkükben továbbcsengett a sok színes melódia, a sok elfelejtett, vagy soha nem hallott, de végre most megtalált ősrégi, drága magyar örökség.

Tejellenőrzést tartott a halóság júliusban is és ennek során 52 esetben, üzletellenőrzések alkalmával pedig 25 mintát vettek.

A bendzsó

Írta: BIBÓ LAJOS

A helyiség, amelyben ülsz, re adja; itt — mint művész — hangversennyel vadított előadás dühöng szórakozásodra. Midőn magadhoz eszmélsz, a zongorista már rá is vetette magát a billentyűkre, a hórihorgas epedőn bordájához szorította a bendzsót, a lömpö öklét végtelen gyengédséggel belegyúrta a szakszofon torkába és arad jeled a fülledt, fájdatmat és veszterhes vágyakozást panaszoló trópusi dalgán. A dzsungel vetkői itt a roppant arányok tarsalanságát, a diadalmas természet sötét, céltalanságát, az örök paradicsomi lét üvöltő gyászát. Cápák, tigrisek, teknősök, pálmák, kávéültetvények és szerelemről megszállott felverek harsogó zajjasa és artikulálatlan akkorddal eldögött dala ostromolja itt a végtelen tengeret, az elérhetetlen égboltot és a latlómásba vesző messzeséget. A felbőszült hangszerek komolyan veszik a tetteges izultást, amelyet a három elburjánzott zenész követ el ellenük és csordultig letitk a levegőt irtózatossánnal, meg elomló gerjedelmükkel.

Most persze tengerfenékre lapulnak a cápák, visszafojtják lélekzetüket a tigrisek, behúzzák fejüket a teknősök, mozdulatlanul merevednek a kávécseserjék és pálmák, elnémul Tenio, a mezitelen malaj leányka — és lerobog a ruhatár felől személyné mag a helyiség előadóművésznője, egyetlen ugrással a dobogó rivaldájára lendül, megbobogtatja jobbkarját, riszál egyet spanyolkendőjén és torokhangon, orrán keresztül helve szöveget és dallamot, beletugja a gyönyörtől már feljő önkívületben lühegő publikum veséjébe az egyenesen örjítő merikói tangó első sorait.

Még ülsz, almodsz és borzongsz. De mindezt mennyei kaprától csupán. Záróra! — all meg előtte a főúr. Bankóval fizetsz és megindulsz a kijárat felé.

Mégy és az utcán kint pillanatra megállasz: Milyen nyomorult alak vagy. A bendzsó mellett jöttél el és nem mertt neki kezét csókolni.

Szekeres Gyula műszertalostmester bemutatója a Benyáts nagyruház piactúcai kirakataiban

Az esti órákban a Piac utcán sétálva szemünkbe ötlött a Benyáts-cég kirakataiban bemutatásra kiállított gyönyörű magyar motívumú női szobaberen-dezés pár bútordarabja

Egy szép női vitrin, az ajtaján berakások szűrös magyar. A másik ajtaján pedig egy talpraesett gyönyörű magyar menyecske.

A kiállított bútordarab Szekeres Gyula műszertalost Rákóczi u. 13. sz. alatti műhelyében készült. Annak a Szekeres Gyulának a munkája, aki a debreceni anyakönyvi hivatal szertartástermét építette és valahányszor ott megfordultunk, mindig gyönyörűséggel szemléltük annak szép magyar stílusban készült berendezését.

Az ő munkája a püspöki fogadószoba magyar bútorai, a vármegyeház nagyltermének bidermayer stílusban épült bútorai és a Református Főgimnázium Csokonai szobájának berendezése, sőt munkájának híre Debrecen határain túl Budapestre is elért, úgy hogy a budapesti finn követ, aki lelkes magyar barát, magyaros stílusú szalon berendezését Szekeres Gyulával készítette el.

Mindezeket a nagyon szerény Szekeres Gyula mestertől sikerült megtudnunk, akit Rákóczi utcai műhelyében interjúvöltünk meg és érdeklődésünkre azt is elmondotta, hogy 49 éves, nos, családós ember s egy leánygyermek van, aki Turistvádban református tanítóné. Elmondta továbbá, hogy a világháborút megelőző 1913—14. években mint asztalossegéd Berlinben és Fran-

ciaországban Párisban és Lyonban képezte magát.

Nagy örömünkre szolgál, hogy városunkban egy ilyen tehetséges, szerény ember él, aki komoly munkájával a magyar munkának és a kézműiparosoknak megbecsülést szerez és városunk értékeit gyarapítja.

A remek, művészi kivitelű bútorok tervezése Torockay Oswald tanár munkája, aki egyben rendelője is Szekeres Gyula nagyszerű alkotásának, mely kedves leánya esküvőjére készült. A Benyáts-kirakathat megcsodált mintadarabok után egyébként értesülésünk szerint már is elhalmozták Szekeres mestert hasonló bútorok rendelésével.

Háromhónapi letartóztatás után felmentő ítélet

Hirt adunk annakidején arról, hogy Eszenyi József debreceni fuvaros panaszt tett a rendőrségen, hogy őt a Hatvan-utcai temetőn átvezető úton megtámadták és kirabolták. A gyantú Szatmári József napszámásra terelődött és őt vádolták, hogy Eszenyi zsebéből erőszakkal elvett 75 pengőt.

Szatmárit előzetes letartóztatásba helyezték a gyantókok alapján. A törvénytékér dr Fővenyessy tanácsa most tartotta meg a főtárgyalást az ügyben és felmentette Szatmárit, akinek tagadásával szemben a vádat megnyugtató módon nem bizonyították a tárgyaláson. Kiderült, hogy Eszenyi több kocsmában is járt abban az időben, amikor a rablás történt, italtos volt és nem állapítható meg pontosan, hogy hová lett a pénze.

A bíróság Szatmárit háromhónapi fogság után azonnal szabaddá helyezte. A felmentő ítélet még nem jogerős.

NYUGODTAN AKAR ALUDNI?

Matracát, hencserét, reka mióját, fotellját csináltassa

CSAPO-U. 28. (II. udvar.) Kész árú raktárban.

Mandel kárpitossal.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
augusztus hó 7-én reggel 8-tól
augusztus hó 14-én reggel 8-ig
„Kossuth” Piac u. 26., telefon:
29-56. — „Magyar korona”
Válvín-tér 15., telefon: 16-06.
„Arany János” Csapó u. 66. sz.
telefon: 11-78. — „Hungária”
Szoboszlói út 4., telefon: 32-50.

Vannak kezek

Vannak kezek, feltört kérgesek,
A munkás, testvéreik ezek,
Oszinte kézfogásra készek
Ez elfaradt dolgozó kezek.

Testvér becsüld meg e hű kezet!
Ő szent, áldott e kéz otthonában,
Ugy, mint a kenyérkeresésben:
A munka örök templomában!

Vannak kezek, ápoltak, szépek,
Testvér, mégis olyan hidegek!
Csak eltaszítják könnyelműen
Az egymástkereső szíveket...

Es van kéz, egyszerű, törékeny...
Cinogtat, áldd s bajban is veled...
Istenem ó áldd meg ezerszer
Ezt a jó édesanya kezet!

Dr. Boros Jenő.

— Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomban. Nagytömbben d. e. 10 ó. D. dr. Révész Imre, d. u. 5 ó. Erdei Mihály. Kistemplom d. e. 9 ó. Uray Sándor, d. e. 11 ó. dr. Ferenczy Károly, d. u. 6 ó. Keeskes József, Kossuth u. templom d. e. 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 6 ó. Siposs Imre, Károlyi G.-téri templom d. e. 9 ó. Sulyok Kálmán, d. u. 4 ó. Varga Balázs, Jéputálys templom d. e. 10 ó. Molnár Ferenc, d. u. 6 ó. Birinyi János, Arpadtéri templom d. e. 10 ó. Baja Mihály, d. u. 6 ó. Tariska Zoltán, Homoktéri templom d. e. 10 ó. Bányai Zoltán, d. u. 6 ó. Varju Gyula, Nyilastelepi templom d. e. 10 ó. Bárdi Ferenc, d. u. fél 7 ó. Bárdi Ferenc, Csapókeri templom d. e. 10 ó. dr. Danesházy Sándor, d. u. 6 ó. Balogh József, Kerekestelepi templom d. e. 10 ó. Kiss István, d. u. 3 ó. Szilágyi László, Egyetem, templom d. e. 11 ó. Konez Zoltán, Augusztus szantuarium egyetemes 10 ó. Konez Zoltán, Egyetem klinikai, egész héten át: Konez Zoltán, Téglakerti áll. isk. d. e. 10 ó. Birinyi János. Teglavető gyűl. ház d. e. 9 ó. Erdei Károly, Wofafika telepi olvasóklub d. e. 10 ó. Pinczési Pál, ONCSA-telep: Gyapjasor 46. d. u. 6 ó. Varga Balázs. Tanyai istentiszteletek. Halap d. e. 9 ó. és Allohégy d. e. 11 ó. vitéz Szabó Endre, Pallag d. e. 9 ó. Pál Antal, Ondód II. Vedres dűlő d. e. 9 ó. Kunpalháma d. e. 11 ó. Rápolyi Árpád, Bánk 10 ó. Diószegi út d. u. 3 ó. Udvarhelyi György, Ebes d. e. 10 ó. Molnár Gyula I. — Gyermekistentiszteletek a nagyerdői szóranygyermekeknek d. e. háromnegyed 8 ó. Konez Zoltán.

— A rom. kat. templomban rendezett vasárnapi miserend. A lelkesi beosztás ma eszközök.

— A Szent István plébánia hírei. Vasárnap délelőtt 9 órakor Halápon. 11 órakor pedig Nagyserén szentmise és szentbeszéd lesz.

— Evangélikus templomban d. e. 10 órakor istentisztelet igehirdetéssel. — Hajdúszoboszlón d. u. 6 órakor szórany istentisztelet az ORTE székházában igehirdetéssel.

— A gör. kat. templomban d. e. negyed 8 ó. reggeli istentisztelet. 8 ó. diákmissze, 9 ó. katonamissa, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula, szentszaki tanácsos mondja. Háromnegyed 12 órakor esendés szentmise, d. u. fél 4 ó. rózsafüzér ajátosság, 4 ó. vespernye és szentégsimadás.

— Zarándoklat. A debreceni gör. kat. egyházközség Nagyboldogasszony napjára Máriapócsra könyörgő körmenetet tart a világbékekért. A gyolcsók f. hó 13-án, pénteken reggel 5 órakor gyülekeznek a gör. kat. templomban.

— Az olasz királyné ellátogatott abba az iskolába, amelyben a hajléktalanok vált római lakosokat helyezték el a légi támadás után. A királyné érdeklődött a szerencsétlenül jártak viszonyai felől és a rászorultak között segélyeket osztott ki.

— Rácz Jancsi hazaérkezett. Rácz Jancsi, a kitűnő, közkedvelt cigányprimás felgyógyulva, teljes egészségben hazaérkezett és a Pál söröző kerthelyiségében újra zenekara élére állt. Rácz Jancsi muzsikáját szívesen hallja kedvelőinek táborában.

— Tűrjei műkedvelőkkel megfilmesítik Darvas József parasztdramáját, a „Szakadék”-ot. A „Szakadék”-nak valódi népi szereplőkkel való megfilmesítése teremtésetlenül jártak viszonyai felől és a rászorultak között segélyeket osztott ki.

— Tűrjei műkedvelőkkel megfilmesítik Darvas József parasztdramáját, a „Szakadék”-ot. A „Szakadék”-nak valódi népi szereplőkkel való megfilmesítése teremtésetlenül jártak viszonyai felől és a rászorultak között segélyeket osztott ki.

— Tűrjei műkedvelőkkel megfilmesítik Darvas József parasztdramáját, a „Szakadék”-ot. A „Szakadék”-nak valódi népi szereplőkkel való megfilmesítése teremtésetlenül jártak viszonyai felől és a rászorultak között segélyeket osztott ki.

Üzenetek a frontról

Bihari Ferenc tizedes és Gém József honvéd üzenik a Z/699 tábori postaszámról debreceni ismerősöknek, hogy jól vannak, sokat gondolnak rájuk. Irjanak minél gyakrabban.

Gyarmathy József szakaszvezető a Z/514 tábori postaszámról, Gyarmathy Imre őrzető a K/682 tábori postaszámról megnyugtatók szeretőit szüleiket, testvéreiket, hogy nincsen semmi bajuk. Sokszor csókolják őket, üdvözletüket küldi barátaiknak, ismerősöknek. Sok levelet kérnek.

Fazekas Bertalan őrzető a Z/514 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó kedves szüleinek, hogy jól van, ne aggódjanak érte. A kért dolgot elintézte, rövidesen szabadságra megy.

Verimváry zászlós a Z/448 tábori postaszámról szeretettel üdvözli és csókolja szüleit és menyasszonyát. Útban van hazafelé.

Rolly Béla József hadapród-őrmeister a B/178 tábori postaszámról szeretettel köszönti szüleit és lelkiját. Sokat gondol rájuk és csókolja őket a közeli viszontlátásig. Nemsokára hazamegy közéjük.

Csészi Lajos honvéd a B/471 tábori postaszámról üzeni Szoboszlóra: a legjobb egészségben köszönti feleségét és szüleit. Hazameneteléig sok levelet vár.

— A „Formidable” angol repülőgépanyahajót repülőmatadár során súlyos sérülés érte. Gibraltarba vontatták hajójavitómihelybe.

— Miskolcon három nap alatt két halálos villamosgázolás történt. Kovács Mária öt éves kisleány mindkét lábát többől levágta a villamos. — Tassi István vasgyári munkás menetközben fel akart ugrani a villamosra, de beleütközött egy villanydűcába, az vizsgálókta a kerekre alá. Mindkét áldozat meghalt.

— Kiszúrta a gazdája szemét. Mayherr Ferenc szombathelyi borbélymester munka közben a vendégek előtt ismétetlen szidalmazta Sente Ferenc 43 éves segédjét, aki a kezében levő hajnyírógéppel kiszúrta gazdája baleserjét. Súlyos testisértsértélt eljársát indult ellene és a tárgyaláson Mayherr, amennyire tudta, mentette segédjét, akinek megbüntetését sem kívánta. Jogerősen kéthónapi fozháza ítélték Szentét, de a végrehajtást felfüggesztették.

— A Törökországban kényszerleszállást végzett amerikai repülőket Ankarában internálták.

— Svájcban egy falut teljesen elhamvasztott a tűzvész, amely úgy támadt, hogy az egyik pajta kigyulladt, mert egy kisgyermek bengáli gyufával játszott. A falu már egyszer 1892-ben is leégett.

— Mosleyt, az angol fascisták vezetőjét, aki a háború kitérőse óta fogságban volt, az internálótáborból egészségi okok miatt szabadon bocsátották.

* GUMINADRAGTARTÓ KELLERLERNÉL.

* Wespriény kartellen kívüli benzinkútnál motalkó P. 1.02. Széchenyi-u. 3.

* Gazdasági vagy kertészeti akadémiát végzett nők számára új elhelyezkedési lehetőség nyílt meg. A földművelésügyi miniszter a gazdasági tanárok sorába nevezi ki a magasabb gazdasági vagy kertészeti szakképzettsgű nőket, ha eredményesen elvégzik a kecskeméti gazdasági szaktanfóképző intézetben szeptember elején kezdődő másfél éves átképző tanfolyamot. Már a tanfolyamot is tényleges állami szolgálatban végezhetik el. A jelentkezőket ugyanazonal a főiskolát végzett gyakorlókknak járó illetményel állami szolgálatba nevezi ki a földművelésügyi miniszter. Fizetésükből fedezhetik a tanfolyam tartama alatt az igen méltányosan megállapított ellátási díjat. A pályázati hirdetmény a Budapesti Közlöny 162. számában van. Felvilágosítást a kecskeméti gazdasági szaktanfóképző igazgatósága ad.

Allítólag eddig ismeretlen Csokonai versek kerültek napvilágra

Dr. Hlatky Endre nagyváradi főispán kisebb társasággal a napokban Kismarjára rándult ki. A társaság a helység lelkészakában töltött néhány órát. Megtekintették ezalatt a lelkészak kis könyvtárát is, ahol a régi foliások között Hlatky főispán egy verseskötet-re bukkant. A könyvet rövid böngészés után egyre nagyobb érdeklődéssel kezdte forgatni. A versek hangja, stílusa, tartalma ugyanis, mind meggyőzőbben hívta fel figyelmét arra, hogy itt talán Csokonai Vitéz Mihálynak eddig nem ismert kézírata került napvilágra. Gyanúját közölte a társaság tagjaival is, akik szintén meglepetve ismerlett fel a költő híragyátok. Természetesen csak a legmelyrehatóbb irodalmi vizsgálat, Csokonai-szakértők munkája határozta majd meg a versek valódiságát, de a stílus, a verselési mód, a forma és a mitológiából vett szavak arra nyújtanak reményt, hogy valóban Csokonai Vitéz Mihálynak, a hányatott déltű költőnek ismeretlen versei rejtőztek ezideig a kismarjai parókán.

Irodalmi szakértők szerint ezeknek a verseknek hitelességéhez sok kétség fér, mert ha valóban Csokonai-versek, szinte lehetetlen, hogy ismeretek ne volnának. Ha pedig ismeretlenek, nem Csokonaiok, hanem a debreceni költő valamelyik utazó társától származnak.

— Megfojtotta haragosát, özv. Horváth Sándornét Tatótfalun Szaladnya Ferenc 55 éves kéményseprő. Négyévi fegyházra ítélték.

— Bukarestben a hatóságok farragaszokon figyelmeztetik a lakoságot, hogy mindenki hordjon magával fényképes igazoló ckmányokat.

— A párisi állami törvényszék két rendőrt életfogytiglani fegyházra ítélt, mert öt betöréses lopást követtek el. A harmadik rendőr, büntársuk, húszévi kény szernunkát kapott. Éjszakai szolgálatuk alatt álkulcsal villákba törték be.

— Malek György pesti árvaházi fiú halálát koponyaalapítórés okozta a boncolás megállapítása szerint. A nyomozás adatai szerint seprűnyéllel ütötte fején Weszely Károly nevelő Malek Györgyöt s így következett be a halálos koponyaalapítórés. Weszelyt letartóztatták.

— Mozgó oktatóknyhák járnak a falvakat. A leventeleánymozgalom tagjai a takarékos és célszerű háborús főzésre tanítják meg a falu asszonyait és leányait.

— A szegedi Boldogasszony-búcsún több mint 40.000 hívó vett részt.

— Börtönbe juttatták a ponyvaregények Arad egykori polgármesterének javítóintézetből megszökött unokáját, Lócs Ákóst, aki szállodai közös szobájukból ellopta Gáll Ferenc tanító élelmszerrel felt irattáskáját.

— Építési engedély iránt júliusban 16 kérelem érkezett a városhoz, ebből emeletes 1, földszintes 10, átalakítás 2, toldalaképzés 3 esetben.

— A városi mezőrendészeti ügycsoport a múlt hónapban 5 szolgálati cselédkönyvet, 476 mezőgazdasági munkásigazolványt, 4 őstermelői igazolványt, 60 OMBI könyvet, 869 szarvasmarha, sertés, valamint csikóra vonatkozó nyilatkozatot adott ki.

— A köztemetőben júliusban 188 temetés történt, a felekezeti temetőkből 36 esetben adtak kiadásra engedélyt. A köztemető júliusi bevétele 27.808 pengő volt.

— Közel háromnegyedmillió pengő tűzkár egy hónap alatt. Öt tüzeset történt július folyamán Debrecenben, mégpedig szobapadlás-, szena- és szalma-, élfőta-avartűz 1-1 esetben. A kár értéke 722.655 pengő, mely biztosítás révén részben megtérült.

Lopás miatt eljárás indul a fogház szőkevény cigányai ellen

A debreceni fogházban őrizték a lopás miatt elítélt Kolompár Lászlót és Rafael Gyulát, akiket külső munkára adott ki a fogház igazgatósága. A két cigány az örök éberségét kiátszva megszökött és magukkal vitték a kincstár tulajdonát képező rabruhát, cipőt, sapkát.

A két szőkevény cigányt hamarosan kézrekerítették és visszavitték a „hüvösre”. A fogházigazgató jelentése alapján azonban lopás miatt is eljárás indult ellenük, mivel magukkal vitték a kincstári ruhákat, cipőket.

* FÜRDŐKABÁT KELLER-NÉL.

— A mentők munkája. Derék mentőnk július 688 esetben vonult ki. Öt férfi és 6 nő lett öngyilkos. Első segélyben részesítettek 61 férfit, 45 nőt, 20 gyermeket. Az esetek és betegszállítások közül 445 nappali, 124 éjszakai, 105 belsőségi és 464 külsőségi volt. A mentőkeosi 1223 km., a mentőautó 3546 kilométernyi utat futott be 31 nap alatt.

— Karambol. Traftner Jozsef vendéglős este nyolc órakor motorkerékpárjának oldalkocsijában vité Friedler Magda 6 éves iskoláslányt. Szabálytalanul hajtott be az egyik utcába és összeütközött az onnan kijövő autóval. A lány kirepült az oldalkocsiból és súlyos sérüléseket szenvedett.

— Vérmérgezésben meghalt Csáti Sándor 15 éves püspökladányi gazdasági cseléd, aki a tarlón rozsdás szegbe lépett. A debreceni klinikán vették ápolás alá, de megmenteni az életnek nem tudták. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— Titokzatos halál. Szapács Béla szombathelyi cséplőgéptulajdonos Dombajja község szélén beszelgetett ismerősivel. Közben lövés érte, mire lakására szállították, meghalt. A szemtanúk szerint nekikem tartózkodott a közelben. A titokzatos golyó eredetét nyomozzák.

— Péter emigráns szerb király eljegyzésének híret most Trifunovic, a londoni „jugoszláv kormány elnöke hivatalosan is bejelentette. Menyasszonya Alexandra hercegnő, György görög király unokahúga. Az eljegyzés tulajdonképpen már egy évvel ezelőtt megtörtént, Alexandra hercegnő most huszonkét éves. Dédunokája Viktória angol királynőnek s unokatestvére a kenti hercegnőnek.

— Elunyt Schweighoffer János piarista tanár, kegyesrendi áldozópap, a szatmári és váci püspöki szentszék tanácsosa életének 74., szerzetesi életének 54., áldozópap-ságának 49. évében. A magyar kegyestanítórind értékes tagja volt, aki öt évtizedes papi és tanári munkássága után a kecskeméti rendházban vonult nyugalomba. Sokáig tanított Debrecenben és innen Nagykárolyba ment, ahol igazgató lett. Sok debreceni tanítványa emlékszik vissza rá kegyeletes szívvél.

— Árdragítás miatt eljárás indult a debreceni ügyészségen Grósz Jenőné, terménykereskedő felesége ellen, aki Hajdúszoboszlóban vásárolt tíz csirkét, öt tyúkot és az aprójszágokat levélve Debrecenbe akarta szállítani. A hajdúszoboszló ellenőrök elfogták a szállítmányt, elkobozták és értékesítették hatósági áron. Grószné ellen megindult a bünvádi eljárás. A kihallgatása során beismerte, hogy magasabb áron akarta Debrecenben forgalomba hozni a csirkéket és tyúkokat.

— Kiugrott a robogó vonatból. A kabai álmáson a robogó sebesvonatból kidobálta csomagjait Kadra György 25 éves barátfalvi munkás, majd maga is kiugrott. Kadra a szomszédos vágányra zuhant, koponyatörést, agyrázkódást szenvedett. Életveszélyes állapotban vitték a klinikára.

Időszerű kislexikon

Az Etna körül dúlnak a harcok Sziciliában és ágyúk dörognék az óriási hegy oldalán. Repülőgépek veszik az irányt az Etnának, hogy beavatkozzanak a véres küzdelembe, mely már a hegyóriás lábánál tombol. Az Etna az olaszok legnagyobb hegye. Magán sem emelkedik túl a harmadik ezer méterten és csúcsán ügyszó az óriás a hó. A hegy ma is működő vulkán és a főkráteren kívül sok mellékráter ontja a füstöt és néha a fátát is. Legutóbb 1928-ban volt nagyobb kitörése. A hegy tetejéről lezúduló lávafolyó elkezdte az egyik vasúti állomást a hegy lábánál a tengerpart közelében. A vasúti vonalat eltemette és huzamosabb időn át a szicíliai körvasút egy vadgesztenyeerdőben épült új vágányon volt kénytelen közlekedni. A hegyóriás termékeny tövében narancserdők díszlenek és a hegy derekái a meleg égöv minden fáját megtalálhatjuk. A hegy derekától felfelé pedig az északeurópai növényzet veszi át uralmát. Az Etna, ha körül akarjuk a lábánál sétálni, akkor 145 kilométeres utat kellene megtenni. A hósapkás tűzhányó most is feldörög néha-néha és többkilométeres füst- és hamuszlopkokat lövel az égre.

— Tolvajt fogtak Csapon Boda Ilona 26 éves téglási leány személyében, akinél egy igazolványt találtak, melyet Tokaji Lászlóné nevére adott ki a debreceni baptista prédikátor. Megállapították, hogy az igazolványt lopta Tokajnéól más értékekkel együtt.

— Kétszáz pengőért adta a 30 kilós malacot Jónis Lajosné nyírmanfalvi asszony, aki ellen megindult az eljárás árdragítás miatt.

— A Keresztény Alkalmazottak Szövetsége értekezletén megállapították, hogy a legtöbb cég megadta a maximális bérrpótlékot. Az a néhány cég, amelyik alacsonyabb fizetésemelést adott, a milións vállalatokból került ki.

— Az iparügyosztály júliusban mindössze két iparigazolványt adott ki, mégpedig béreséplésre. Munkakönyvkiadás 85, könyv kiadás bejelentés 350 esetben történt. Tanszerződést kötöttek a hatóság-nal 17-en, felszabadult 11 tanuló.

— Felhívja a városi adóhivatal az adózó közönséget, hogy az 1943. III. évnegyedre esedékes együttesen kezelt közadótartozását 1943. évi augusztus hó 15-ig fizesse be. A befizetés napontent a hivatalos órák alatt a városi adópénztárnál, vagy pedig a 31.713 vagy 87.958 számú postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával eszközölhető. A csekklaapon a küldemény rendeltetése és a főkönyvi tétele szám feltűnően feltüntetendő. A befizetés elmulasztók ellen a határidő lejártá után a hivatal végrehajtási eljárást indít. Városi adóhivatal.

— Pályázati hirdetmény négy szigorló mentőorvosi alkalmazásra. Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a mentőszolgálat keretében négy szigorló mentőorvosi alkalmazás írsedett meg. Ezekre az alkalmazásokra pályázatot bírdetek. A pályázati kérvények Debrecen sz. kir. város polgármesteréhez címezve közvetlenül a tűzoltó-főparancsnoksághoz (Csapó-u. 43. szám) adandók be 1943. évi augusztus hó 14. napjának déli 12 órájáig. A pályázati kérvényekhez csatolandó okmányokra vonatkozólag, valamint egyéb pályázati feltételt illetően felvilágosítányerhető a tűzoltó-főparancsnokságnál. Elkésve beadott, vagy keullen fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe nem vehetők. Polgármester.

— Besurranó tolvaj 300 pengő értékű ruhaneműt lopott Falusi Frigyes főpincér, Szappanos-utca 11. szám alatti udvari lakásából a déli órákban. A rendőrség az ügygel kapcsolatban őrizetbe vett egy gyanúsítottat.

Gyászrovat

Borsos János kertész 59. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozójából ugyanazonnap reggelén átézhumált szülei és gyermeke hamvai mellé. Lakás: Uray-utca 9. Bartha vállalata végzi.

Csúka Antal nyug. műszaki MÁV altiszt temetése szombaton 5 órakor lesz a II. A) teremből református szertartással. Lakás: K. Tóth-utca 22. Csurka temetkezés.

Vékony Sanyika gyermek temetése szombaton délután négy órakor lesz a hármast teremből református egyházi imával. Csurka temetkezés.

Anyakönyvi hírek

Születések: Szabó Tibor MÁV tisz, Boeckai-kert, leány Melinda Szalontai István építészvezető, Zombor, leány Sára, Buglyó István szabómester, Mester-u. 3, fiú József, Erdélyi László pénzeszedő Pandur-u. 28, fiú László, Komáromi Gábor ref. lelkész, Balmazújváros, leány Györgyi, G. Kiss Jenő MÁV s. tisz, Keresztés-u. 13, leány Éva, Major Sándor gazd cseléd, Városi Közj. Szöv., fiú Sándor, Zsidik János MÁV. lakatos, Bercsényi-u. 86, fiú János G. Nagy István mentő, Honvéd-u. 24, leány Katalin, Cs. Hamar Imre g. cseléd, allag, p. 27, leány Erzsébet, Varga Gábor fm., Páy-dűlt 42, leány Zsuzsanna, Végh Lajos fm., Kiszegyes 39, leány Zsuzsanna, Szelecsényi Tibor ékszerész, Kassa-út 30, fiú István, Mandics István cipészsegéd, Déli-sor 23, fiú József, Balogh László péksegéd, Görbe-u. 13, fiú László, Medgyessy István ref. lelkész, Munkács, leány Ildikó, Vitéz Léva István ny. őrmester, Doboz-u. 3, leány Irén, Czegléd Mihály forg. adóellenőr, Huszt, fiú Béla, Nagy János birtokos, Eötvös-u. 77, leány Marianna, Szarvas Miklós raktári munkás, Nyomató-u. 8, fiú János, Sztankovits Ferenc áll. felvigyázó, Hajdúhadház, fiú Ferenc, Tóth Sándor birtokos, Büdösközi, fiú Sándor, Szilgyi Pál bádósegéd, Szoboszló-út 4, leány Ibolya, Szilasi Imre MÁV raktári munkás, Bellelegő 95, leány Emma.

Eljegyzések: Szöllösi Albert postaaltiszt, Nyil-u. 140—Rác Olga, Monostorpályi-út 33, Hoykó István MÁV betűíró, Lorántffy-u. 19—Erdős Erzsébet, Simonffy-u. 31, Tóth Kálmán szobafestősegéd, Apaí-u. 135—Haász Róza, Gyár-u. 6/b, Suba János vízvezetékzerelősegéd, Jánosy-u. 45—Bálint Jolán, Lugosi-u. 3.

Házasságok: Beregszászi József postaltiszt, Bercsényi-u. 85—Eck-schmidt Jolán, Ovoda-u. 32. Dominka Ernő honv. számv. tisztv., Ruyter-u. 60—Pál Katalin, Vasvári Pál-u. 13, Csuka Antal ny. MÁV fűtő, K. Tóth-u. 22—Fekete Eszter, u. o. Mali Béla fm., Timár-u. 9—Pécsi Juliánna, Ebes 59. Dr Szőgyéni Lajos törvényszéki bír. Hajó-u. 2—Baróthy Michaela, Hunyadi-u. 17, Nagy József áll. tanító—Nagy Ilona, Elep 101. Nagy József városi tisztv., Nyil-u. 109—

Dr. sályi Veress István

tanügyi főtanácsos, ny. tanítóképző intézeti igazgató, a polgári éremrend II. oszt. keresztjének tulajdonosa, egyházzszi tanácsos, stb, stb.

72 éves korában elhunyt. Temetése szombaton öt órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint.

Gyászolják: neje, fia, nevett fia, anyósa, sógornő, sógora, unokaháza és a kiterjedt rokonság.

Lakás: Rákóczi u. 65. Gebauer-cég rendez.

Poresin Ilona, Dugovits T. u. 14. Szűcs Gyula gimn. tanár, Békés—Boruzs Éva, Tóthó-m-u. 25. Tóth László klinikai alkalmazotti, szemklinikai—Kiss Piroška, Bellelegő 215.

Halálozások: Vörös Kálmán asztalos, ág. h. ev., Nemesleányfalu, Szikora Lajos ref. 3 napos, Tiszafüred. Özv. Horváth Gáborné ref. 78 éves, Ermellék-u. 6, Szabó Irma ref. 34 éves, Nyirábrány Czece István ref. 2 hónapos, Vulkántelep 76. Özv. Nánási Lajosné ref. 62 éves, Keresztés-u. 97. Petróhai Gábor r. kat. 12 hónapos, Nyiradony. Katona Jolán ref. 3 éves, Mikepécsi-út 9. Ujj Sándor r. kat. 4 hónapos, Nyirma. Antal Julia ref. 18 éves, Karcag, Csuka Antal ny. MÁV fűtő ref. 50 éves, K. Tóth-u. 22. F. Vad Kálmán ref. 14 éves, Turkeve, Juhász Erzsébet ref. 22 éves, Teleki-u. 94. Mikó János g. kat. 3 hónapos, Pesti-u. 4. Hacker Julia r. kat. 33 éves, Dicsőfi-u. 4. Takács György g. kat. 58 éves, Wesselényi-u. 89. Dr Veress István ref. 71 éves, Rákóczi-u. 65. Linberger Jánosné r.

Könyvelését elvégzi

a Könyvelés Szakiroda
Vörösmarty-u. 24. T. 29-05

kat. 58 éves, Hadházi-u. 27. Sajtos Erzsébet ref. 8 napos, Kanális-u. 87. Kiss Magdolna ref. 2 hónapos, Kigyó-u. 37. Vékony Sándor ref. 9 hónapos, Ruyter-u. 44. Szabó Mária ref. 1 napos, Bellelegő 257.

A német egyetemek törvény-széki orvostani és büntetőjogi tanáraiból álló 13 tagú bizottság többnapos vizsgálatot tartott a winnizai tömegsíroknál, melyekből 2125 holttestet emeltek ki. A bizottság megállapítása szerint az emberirtás ezélett négy-öt évvel történt.

Szállást adott egy ismeretlen vándornak Földi Istvánné nádudvari lakos és a hálótan vendég reggelre ellopott a kamarából 25 kiló szalonnát és kőszönés nélkül távozott.

SPORT

A DVSC bajnoki csapatát próbálja ki vasárnap Kispeszt ellen

A DVSC—Kispeszt mérkőzés minden ellenkező hírral szemben — feltétlenül lejátszásra kerül vasárnap Debrecenben. A mérkőzést fél 6 órai kezdettel a Diószegi-úti sporttelepen rendezik meg és ezen a DVSC is, a Kispeszt is az NB I. bajnokságban induló csapatát próbálja ki. A DVSC-ben az osztályozócsapat játékosain kívül szóhoz jut a fedezetsorban és ille a támadosor balszélén, az egyik félidőben.

Az előmérkőzés szintén igazi labdarugócsmeget jelent. A 15 évvel ezelőtti DVSC-játékosok, a nagy DVSC, majd sokan közülük a Bocskay volt játékosai játszanak Nagyvárad old-boyai ellen, melyben viszont a NAC, Nagyváradit Törökves és Nagyváradit MÁV öregjei vesznek részt.

Az NB I. bajnokság sorsolása

Az MLSz illetékes szervei megajttették az első osztályban a sorsolást, mely a következőképpen fest.

Augusztus 22. Szolnoki MÁV—Nagyvárad AC, Ferencváros—Vasas, BSZKRT—Csepel, Szegedi VSE—Debreceni VSC, Ujpest—Gamma, Elektromos—Kispeszt, Kolozsvár—Diósgyőri MÁVAG, Salgótarjáni BTC—Ujvidéki AC.

Augusztus 29. Kispeszt—Ujpest, Gamma—SalBTC, Ujvidék—Szegedi VSE, DVSC—BSZKRT, Csepel—Ferencváros, Vasas—Szolnok, MÁV, DiMÁVAG—Elektromos, Nagyvárad—Kolozsvár.

Szeptember 5. Szolnoki MÁV—Csepel, Ferencváros—Debreceni VSC, BSZKRT—Ujvidék, Szegedi VSE—Gamma, Salgótarján—Kispeszt, Ujpest—DiMÁVAG, NAC—Vasas, Elektromos—Kolozsvár.

Szeptember 12. Svédország—Magyarország válogatott mérkőzés Stockholmban.

Szeptember 19. Kolozsvár—Ujpest, DiMÁVAG—SalBTC, Kispeszt—Szegedi VSE, Gamma—BSZKRT, Ujvidék—Ferencváros, DVSC—Szolnoki MÁV, Elektromos—Nagyvárad, Csepel—Vasas.

Szeptember 26. Szolnok—Ujvidék, Ferencváros—Gamma, Szegedi VSE—DiMÁVAG, BSZKRT—Kispeszt, Szegedi VSE—Diósgyőri MÁVAG, Salgótarján—Kolozsvár, Vasas—DVSC, Nagyvárad—Csepel, Ujpest—Elektromos.

Október 3. Elektromos—Salgótarján, Ujpest—Nagyvárad, Kolozsvár—Szegedi VSE, DiMÁVAG—BSZKRT, Kispeszt—Ferencváros, Gamma—Szolnok, DVSC—Csepel, Ujvidék—Vasas.

Október 10. Vasas—Gamma, Szolnok—Kispeszt, Ferencváros—DiMÁVAG, BSZKRT—Kolozsvár, Szegedi VSE—Elektromos, SalBTC—Ujpest, Nagyvárad—

DVSC, Csepel—Ujvidék. Október 17. DiMÁVAG—Szolnok, Kolozsvár—Ferencváros, Elektromos—BSZKRT, Ujpest—Szegedi VSE, SalBTC—Nagyvárad, Kispeszt—Vasas, Gamma—Csepel, Ujvidék—DVSC.

Október 24. Magyarország—Bulgária válogatott mérkőzés Budapestben.

Október 31. Szolnok—Kolozsvár, Ferencváros—Elektromos, BSZKRT—Ujpest, Szegedi VSE—Salgótarján, Vasas—Diósgyőri MÁVAG, Csepel—Kispeszt, DVSC—Gamma, Nagyvárad—Ujvidék.

November 1. Mindenszentek ünnepe, szabadnap.

November 7. Magyarország—Svédország válogatott mérkőzés Budapestben.

November 14. Szegedi VSE—Nagyvárad, Ujpest—Ferencváros, Salgótarján—BSZKRT, Kolozsvár—Vasas, Elektromos—Szolnok, DiMÁVAG—Csepel, Kispeszt—DVSC, Gamma—Ujvidék.

November 21. Szolnok—Ujpest, Ferencváros—SalBTC, BSZKRT—Szegedi VSE, DVSC—Diósgyőri MÁVAG, Csepel—Kolozsvár, Vasas—Elektromos, Nagyvárad—Gamma, Ujvidék—Kispeszt.

November 28. BSZKRT—Nagyvárad, Szegedi VSE—Ferencváros, SalBTC—Szolnok, Ujpest—Vasas, Elektromos—Csepel, Kolozsvár—DVSC, DiMÁVAG—Ujvidék, Kispeszt—Gamma.

December 5. Szolnok—Szegedi VSE, Ferencváros—BSZKRT, Ujvidék—Kolozsvár, DVSC—Elektromos, Csepel—Ujpest, Vasas—Salgótarján, Nagyvárad—Kispeszt, Gamma—DiMÁVAG.

December 8. Szerda. Széplőlen fogantatás ünnepe, Ferencváros—Nagyvárad, BSZKRT—Szolnok, Szegedi VSE—Vasas, Salgótarján—Csepel, Ujpest—DVSC, Elektromos—Ujvidék, Kolozsvár—Gamma, DiMÁVAG—Kispeszt.

December 12. Szolnok—Ferencváros, Gamma—Elektromos, Ujvidék—Ujpest, DVSC—Salgótarján, Csepel—Szegedi VSE, Vasas—BSZKRT, Nagyvárad—DiMÁVAG, Kispeszt—Kolozsvár.

Abban az esetben, ha szeptember 19-én a dánok ellen játszik a magyar válogatott labdarugó csapat, akkor a szeptember 19-i forduló december 19-én játszák le. Ha közben valamely válogatott mérkőzés elmarad, akkor ezen a napon bonyolódik le az elmaradt forduló.

Papp már vasárnap az SK Russz színeiben játszik a Diósgyőri MÁVAG ellen. A vezetőség még nem döntött, hogy melyik poszton szerepelteti a kiváló játékos. Kár volt Pappot elengedni, mert Zilahy esetleges távozása után mely úr marad a fedezetsorban... Menni mennek, de jönni nehezen jönnek...

A Hajdúbosszorményi LE nyerte a Hajdu Kupa-t több szol-

arannyal a Hajdudorogi LE előtt. A Hajdúszoboszlói LE, Balmazújvárosi SC és Nyilastelepi Törökves jutottak meg jó helyezésekre.

Takács Jenő vezeti a DVSC—Kispeszt mérkőzést, míg az elő-mérkőzésen nemcsak a játékosok lesznek veteránok, hanem a mérkőzést is a debreceni játékvezetői kar legidősebb tagja, id. Szabó Kálmán vezeti.

A DVSC öklövői ma reggel keltek útra Kolozsvár felé és ott már ma este szorítóba is lépnek az ottani MÁV öklövői ellen. A DVSC Dobó, Veres, Darai, Vécsei, Eperjessy, Farkas, Nagy, Gedeon összeállításban veszi fel a küzdelmet. A csapatot Bartha Károly szakosztályvezető vezeti.

Kerületi ifjúsági pontszerző atlétikai viadalt lesz vasárnap délután 4 órai kezdettel a DEAC sporttelepén. A versenyen Szatmár, Nyiregyháza, Ungvár, Szolnok és Debrecen legjobb ifjúsági egyesületei vetélkednek majd a győzelemért.

A DVSC újonnan alakult kézilabda csapata vasárnap Budapestben szerepel. A kézilabdázás népszerűsítése érdekében elsőnek Debrecenben a DVSC találta meg a helyes utat arra nézve, hogy megalakítsa az első és újdonság számbamenő kézilabda csapatát. A csapat vasárnap a Testvérség SE együttese ellen játszik és a következő felállításban lép a pályára: Vágó — Kapusi, Héthy — Kertész, Bana, Vargha — Szabó, Fuszek, Nagy, Vitézy, Kiss. A csapatot Balogh Ferenc szakosztályvezető kíséri a fővárosba.

Ma este villanyfényben Ferencváros—Törökves Szent István Kupa mérkőzés. Jólátunk: 5:2 a Ferencváros javára.

A DVSC II. NB III-as csapata vasárnap Ersekujvárott játszik vasutasbajnoki mérkőzést. Tehát valótlán az a híresztelés, mely szerint a vasutas liga vezetősége kötelezte volna a Debreceni VSC-t arra, hogy első csapatával menjen Ersekujvárra és így a Kispeszt elleni barátságos mérkőzése elmaradt volna. A valóság az, hogy az első csapat a Kispeszt ellen itt Debrecenben, a második pedig Ersekujvárott játszik.

A ferencvárosi csatlósor remekül játszott a legutóbbi edzésen. Finta a neki szokatlan helyen, a balszélén pompásan játszott.

A felsőtiszai kerület ifjúsági edzőtáborra Nagybanán folyik. A résztvevők között több debreceni tehetséges ifjúsági labdarugó is van. A táborozást Palotás István kerületi edző vezeti.

Rab a DVSC játékosak is. Mint megírtuk, Lindenberger Gyula, a DVSC egyik vezetőségi tagja a

DEBRECZEN 7 OLDAL 1943 VIII. 7

napokban Újvidékre itazott és tárgyalásokat folytatott az újvidéki vezetőséggel Rab átengedése ügyében. A tárgyalások eredményeként sikerült megállapodni abban, hogy váltásdíj fejében Rab debreceni játékos lett. Rab már vasárnap játszik is a DVSC csapatában a Kispeszt ellen s így a közönség Nagyon és Illen kívül megismerkedhetik a harmadik új szerzeménnyel is.

Berecz is a DVSC-é. A DVSC vezetője Berecz Istvánnak, a Bocskai, később a DVSC volt játékosának is benyújtja igazolását és így a népszerű „Csicsó” is helyet kap a DVSC-ben.

A D. Villanygyár valamennyi játékosak ma este 7 órára szakosztályi értekezletre a klubhelyiségben okvetlen jelenjen meg. A Nyilastelep Kállai, Kiss, Jéprián, Tóth, Juhász, Kripló, Matkó, Sándor, Kocsis, Réti, Huszti, Szentjóni és Vincze játékosai a felszereléssel együtt ma estig Szűcs elnök Munkás utca 5. lakásán jelenjenek meg.

—ooo—
A válogatott teke csapatverseny döntőjét a Postások nyerték

A városi tekeverseny keretében tegnap este befejeződtek a válogatott csapatversenyek. A csapatversenyek során legjobb legjobb eredményt elérő két legjobb játékos vehetett részt a versenyekben, mely kiesési rendszerű volt. A versenyt veretlenül a Postás Sport Egylet kiváló két játékosak végig harcolta s megszerezte egyesületének a búske válogatott verseny bajnoki címet.

Tegnap este a Városi Adóhivatal csapatával játszott a Postások bajnokcsapata s a győzelmet megszerezte. A Városi Adóhivatal két legjobb eredményt elérő játékosak Domán István és Nagy Károly tudásuknak a legjavát adták. A bajnokcsapata sorsára az utolsó dobásokon dönt el, mivel az adóhivatal egyik játékosak, Domán István jobb volt a Postások egyik játékosánál és jobb eredményt ért el a mérkőzés során.

Ma este 4 órától este hat óráig egyéni vigasz verseny, míg hat óráig a Városi Adóhivatal és a Homokkert csapatok közötti vigaszverseny s utána díjkiosztás és összegyűjtetel keretében méltatása az eredményeknek.

A vigaszversenyre gyönyörű tiszteletdíjat ajánlottak fel Debrecen sz. kir. város igazi sportbarátai, kiknek névsorát vasárnapi számunkban közöljük a díjkiosztással kapcsolatban.

PS

KÖZGAZDASÁG

Új rendelet egyes gazdálkodók kenyérgabona- árpa- és kukoricabeszolgáltatásáról

A közellátásügyi miniszter új rendelete értelmében a gazdálkodó, ha háztartása, vagy vetőmagszükségletének figyelembevételével kenyérgabonára vonatkozó beszállítási köteleességüknek nem, vagy csak részben tudna eleget tenni, nyilvántartó hatóság útján az illetékes közellátási kormánybiztostól szóban, vagy írásban kérheti, hogy a zsir beszállítási köteleesség teljesítésébe beszámítható termények beszállításával teljesítse kenyérgabonára vonatkozó beszállítási köteleességét. — Ha így sem tudna beszállítási köteleességének eleget tenni s ezt a körülményt igazolja, azt is kérheti, hogy szabadválasztású terményekkel is teljesítse beszállítási köteleességét. — A gazdálkodónak kérelmében meg kell jelölnie, hogy kenyérgabona helyett milyen terményeket akar beszállítani.

Vetőmagszükségletként kat. holdanként búzából 120 kilót, rozs- és kétszereséből 110 kilót, háztartási szükségletként pedig a gazdálkodó háztartásához tartozó minden személy után legfeljebb 240 kilót lehet számításba venni. A kérelmet, ha cséplését a gazdálkodó már befejezte, 15 nap alatt, különben pedig a cséplés befejezésétől számított 15 nap alatt, de legkésőbb szeptember hó

30-ig kell előterjeszteni

A gazdálkodó, ha zsirra vonatkozó beszállítási köteleességét csak árpa, vagy kukorica beszállításával tudná teljesíteni, nyilvántartó hatósága útján szintén kérheti az illetékes közellátási kormánybiztostól, hogy árpa vagy kukorica helyett kenyérgabona beszállításával teljessen eleget zsirra vonatkozó beszállítási köteleességének. Ha árpát, vagy kukoricát nem tud beszállítani, akkor szabadválasztású terményekkel is teljesítheti beszállítási köteleességét.

Az árpára, vagy a kukoricára vonatkozó kérelmét szeptember 30-ig terjesztheti elő.

—ooo—
Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város törzsméneséből törzskönyvezett kancák, kancacsikók, herélt csikók, az Állattenyésztési Alap bikái közül több további tenyésztésre is használható koros magyar bika, a városi törzsgyűjtelep telen és bikaborjú kerülinek árverés útján eladásra a folyó évi augusztus hó 9-én tartandó országos vásáron a Baromvásárláson reggel 9 órakor. Erre a vételi lehetőségre az érdekeltek figyelmét felhívom. Gazdasági tanácsnok.

A nemzeti vagyon védelme a honvédelem érdeke

A Debreceni pénteki száma három cikkben is foglalkozik a debreceni egyik legfőbb nemzeti vagyonnal a hortobágyi közlegelőn éheznek, éhenpusztulásnak kitért szarvasmarha és loállomány sorsával. Gazdáik a tarló szegénysége miatt nem tudnak velük mit csinálni, ha haza hajtják, azt a kevés töreket, polyvát, szalmát kell velük megéltetni, ami teletetésükhöz és az igavonószágok ellátásához szükséges. Kilitástalan a közlegelőn léte, kilitástalan a hazaszállítása a szegény baromnak. Az ország magyar marhatenyésztésében sehol annyi törzskönyvezett tehén nincs, mint éppen a hortobágyi közlegelőn, de olyan csonttá-horré soványodott falkák és megtöporított bornyuk sincsenek, mint amilyeneket ott láthat hazai és idegen. Bizony-bizony kár mutogatni. A Hortobágyon hasonló inség csak 1863-ban lehetett, amikor a város akkori polgármestere az erdész minden erőszakos tiltakozása ellenére is beverette az ökörcsordát a Nagyerdőre, mert ha egy fa kitörik, ahelyett lehet másikat ültetni, de éhen pusztult jószág helyére nincs eset másoknak állíthatósága.

Nincs idő patópáloskodni. A gazdaközönségnek, helyesebben a házzal bíró tanyaföld és ka-

száló birtokosoknak a városi tulajdonnak telegkönyvezett erdőben nemcsak kaszálattási szolgalmuk van, hanem bekebelezett legeltetési joguk, — nem ingyen, — de a város részére biztosított ellenszolgáltatásokért.

Igy ne főjjen senkinek azért a feje, hogy adják, mint adják a kisegítő erdei jogos legeltetést, hanem minden 15 évet betöltött sarjerdőben menjen a jogosultak jószága, akiknek pedig ennél fiatalabb erdőrészek közé esik kaszálójuk, azok mehesse nek más felszabadult erdőrészre. Ezt megfizetni nem lehet, nem szabad semmiféle formában Paczon, Bánkon, Fancsikán, Halápon, Nagycserén, Külső és Belső Gúton. Míg az ohati erdőt, Monostort, Apafáját, Savósikut adja ki a város azoknak a debreceni gazdáknak, kiknek erdei legeltetési jogosultságuk nincs, vagy semmi úton módon kihasználni nem tudják, ha van ezen erdősípusztaikon legeltetésre kihasználható erdőrész.

Sajnos a Debreceni vezércikkiről a hortobágyi legelőóra vonatkozóan egy nézet nem lehetek, mert az nem a legeltetési szabályrendelet szerinti mértékű, viszont az idén őrjási károkat vallott a gazdaközönség bizonyos krajcároskodáson alapuló s elmaradt állatorvosi vizsgálati igazolás miatt.

Nincs idő panaszkodó sóvár-gásra, itt tenni kell mert ha az inséghez véletlenül behurcolt száj- és körömfájás járul, a leromlott állapotú marhákból csak hirtendő marad.

Egyébként is a jövő évre szaporulat nem várható, a tehének meddón maradnak, ami kevés jobb erőben van, az elkopik végül. A nemzeti vagyon elolvad, annak megmentése pedig nem-

csak kötelesség, de a honvédelmi érdek parancsa is.

A közigazgatási bizottságot sürögösen meg kell keresni Szabolcs megyében is a két Guth miatt Debrecen város főispánja pedig, — mint gazda, — ne tőrjön e kérdésben halasztást, de úgy sem, mint a közellátás helyi legfőbb őr.

Egy debreceni gazda.

szint a jó termés, de főként a terményárak emelkedése miatt — több tőke kell, mint bármikor a korábbi években. Figyelemreméltó jelenség az is, hogy a mobil kincs-tárjegyek iránt fokozódott a vidéki pénzüzetek érdeklődése. (MVS.)

—ooOoo—

Mi újság a budapesti élelmiszer nagyvásártelenen?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint július 30-tól augusztus 5-ig az élő és vágottbaromfiacian az árak változatlanok. A tojásacian a hatóságilag megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzélkék piacán az uborka és az almaparadicsom ára 10, a zöldborsó ára pedig 50 fillérrel csökkent, viszont a vajbaj, a retek, a sárgarépa és a petrezselyem ára 10, a zöldborsó és a gerezda paradicsom ára 20, a kelkáposzta ára 40, a karfiol ára pedig 50 fillérrel emelkedett. A gyümölcsacian a sárgadinnye ára 30, a görög dinnye ára pedig 140 fillérrel csökkent, viszont a ribizke ára 10, a szőlő ára 20, a körte ára 30, a kajszibarack ára 40, az őszibarack ára 50, az alma ára 60 a ringló ára pedig 100 fillérrel emelkedett kg-kint.

Megállapítja az iparcikkek új árát augusztus végéig az árhivatal

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a közellátási miniszteriumban nagy munka folyik az új árszínvonal és árengesség teljes kialakítása érdekében. Az ipartügyi és kereskedelmi ügyek képviselői erős tempóban készítik az új kalkulációkat. Az alapvető rendeletek kezeiben belül folyik az árak és költségek kiegyenlítése és már a gazdasági élet igen sok területén elkészültek és életbe léptek az új árak, máshol viszont még csak a következő hetekben fejeződik be a munka és megbízható helyről nyert értesülés szerint augusztus végéig bezárólag megtörténik az egész vonalon a rendezés. Az árszínvonal befejezése egész közgazdasági életünk számára nagy könnyebbséget

jelent majd, hogy szilárd, rögzített árakkal és költségekkel tudnak számolni. Egyébként az új árhelyzetnek az is az előnye lesz, hogy biztosítani fogja a közellátási irányítás egyöntetűségét. Az árszínvonal keretében talán már néhány nap múlva napvilágot látnak a papíripár, a papírnagykereskedelem, a textilipar és a vegyipar számára megállapított új árak.

—ooOoo—

A vidéki pénzüzetek fokozott mértékben fordultak hitelért a Pénzüzeti Központoz és a Magyar Nemzeti Bankhoz. Ez természetesen a következő hónapok megindulásának, amelyhez az idén — re-

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZO

ZALOCSY legregibb nagányomozó megfigyelési nyomozással díszítettek, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.

JANOSSY nagányomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. telefon: 23-78. 54-764 11. 9

Alkalmazást nyer férfi vegyes

NAPSZAMOSOKAT azonnali belépésre felvesz Városi nyomda Bőszörményi út 6. 2-641

KUBIKOSOKAT karos munkára keres Hortobágyi téglagyár Rt. Vár u. 7. sz. 2-747

MINDENES kiszolgáló fiú, számolni tudó felvétetik. III. oszt. restli 2-809

ELARUSÍTÓ kocsis, kisegítő munkás azonnali felvétetik. Tekei u. 10. sz. 2-772

GYAKORLOTT csapos felvétetik, az „Otthon” sörözőben. Sas u. 2. 2-1082

GAZDASÁGI ALLAS

GAZDASÁGI cselédet keresek bentkosztra közeli tanyára. Jelentkezni lehet MÁV Kólóra 17. 26-795 vv

CSEPLEST vállalatot magánjáróra, 8-as garnitúrára. Bárhova megyék Vass, Kigyó u. 47. 26-757

KERESKEDELMII FÉRFI

FIATAL fűszeres segédet és tanuló felvesz Baráz, Pozsonyi út 5. 18-753

SEGEDET jó bizonyítvánnyal csemege üzletbe, augusztus 15-ére fix és jutalék ellenében felvesz, u. 1. közvetítő ügynököt is. Bádagos u. 1. sz. 48-691

IPARI

EGY fiatal sütősegéd és egy kifutó azonnali felvétetik. Körössy, Mester u. 39. sz. 33-1062

FÉNYKÉPÉSZ

segédet vagy nőt és tanuló lányt azonnali felvesz. Berzókai műterem. 33-806

MŰSZERÉSZ segédet azonnali felvesz — Wesselényi u. 1. 33-558

JÖMUNKÁS fodrászsegéd azonnali beléphet. Eisenberger, Hatvan u. 39. sz. 33-790

SZABÓSÁGBA kézimunkások, kézilányok s tanuló felvétetik. Tegdes János, püspöki palota. 33-1094

TANULO FIU

MŰSZERÉSZ tanuló felvétetik felvesz. — Szalai, Hatvan u. 17. 64-801

SZAPPANOS tanuló felvétetik felvétetik Kölcsey u. 8. 64-795

KIFUTO FIU

KIFUTÓ fiút és újságkiosztót asszonyt felvesz. Hirlapiroda, Hunyad u. 28. 49-763

KIFUTÓT azonnali felvétetik. Izsák József Rt. Csapó u. 17. 49-810

KENYÉR kihordáshoz kifutót felvesz. Dél-Előtte. Árpád-tér 13. 49-811

Alkalmazást nyer nő vegyes

ZACSKÓ ragasztó lányokat azonnali felvesz. Albert, Erzsébet út 48. 4-696

KERESEK azonnali belépésre egy ügyes kiszolgáló nőt vagy férfit sőtésbe, három hétre. Jelentkezés szombaton reggel. Nagy Dániel vendéglős, Csapó u. 100. 4-754

KÉZILÁNY azonnali felvétetik, étkezde, Erzsébet u. 115. 4-807

ÜGYES leányok művirágkészítéshez felvétetik. Jelentkezni szombaton és hétfőn, Rothermere u. 43. 4-776

MŰVIRÁG készítéshez ügyes lányok felvétetik. Jelentkezés szombaton és hétfőn. Klapka u. 11. sz. 4-1086

CUKRÁSZDÁMBA kiszolgáló kisasszonyt felvesz azonnali. Marx, Piac u. 44. 4-1090

IPARI

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyt maga fizetéssel azonnali felvesz. Soltész, Nap u. 27. 35-1061

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyt és tanuló lányt felvesz. Bíró, Rákóczi u. 24. 35-1010

Háztartási alkalmazott MINDENES

MEGBIZHATÓ jól főző dologszertető asszonyt esetleg felnőtt leányt a szobalánynak alkalmazni. — Szalai, Hatvan u. 17. 64-801

FIATAL asszonyt, ki a háztartás és gazdaság minden ágában járatos, elmenne háztartásba esetleg tanyára, gazdaszony. — Pásti Péterné, H-Szoboszló, Baross u. 9. 30-797

JÓL főző mindenest hosszú bizonyítványokkal, fiatal párhoz keresek. Jelentkezni: Miklósi u. 6. s. 30-1096

BEJÁRÓNÓ

BEJÁRÓNÓT azonnali felvesz. Kovács, Nagyvárad u. 13. 8-812

BENTLAKÓ szobalányt keresek azonnali. Fráter, Simonyi út 3. 8-1081

BEJÁRÓNÓT azonnali belépésre keresek, aki a főzést vállalja, vitéz Nagyné, Péterfia 55. 10-1080

PARKETTHEZ értő bejárónó azonnali felvétetik, Hatvan u. 6. sz. III. 10. 8-1088

ÜZLETI AJANLAT

HASZNÁLT órákat veszek, javított eladok — Schiffmann Vendég u. 1. kislómasnál. 1792 1. 3

SZÖRME bundákat javító alakítók, festek. Veszek eladok Kövry szücsmeister püspöki palota 1. 31. 593 1. 31

VARRASSON a Tlidy szalonban, nálam választott műrostmentes vagy hoozt anyagból, izléses ruhája lesz. Rákóczi u. 11. sz. 67-998 8. 10.

CIANÓZ vizsgálat, szisztkelent felölösséggel Kiss, Meiusz-tér 7. Telefon: 14-30. veres-templomnál. 606 11 4.

SIRKÖVEK műköből és termésköből, mérszsalak gyümölcsösök részere és pirossalak, kertj utakra kaphatók a debreceni műkögyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67-279 vv.

CIANOZTASSON Csala cianozó vállalatnál. Lakásvizsgálatok felölösséggel. Rákóczi u. 9. telefon: 14-27 szám. 67-269 10. 13.

ÜZLETI KERESLET

GYÜMÖLCSÖT naplárón vásárolj Szaplonczayné konzervüzem. Acél u. 9. 66-1580 9 13

TOLLAT legingasabb naplárban vesz. Langya tollgyűjtő telep József király u. 71. 66-1013

OKTATÁS

DR. NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában általános tanfolyamkezdés. Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tankerületi királyi főigazgatói engedély száma: 6475/1941-42. 785 9. 26.

ÉKSZER ARANY, EZÜST

ARANYAT, ezüstöt és brilliánsat napi árban veszek Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8. 25.

MIELŐTT arany, ezüst, brilliáns ékszeret eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek. Sas u. 2. 1857 8. 25.

TARS

HÁZVÉTELHEZ társat keresek hétezerrel, Azonnali beköltözésre kap szoba, konyhás lakást. Nyulas, Görgey u. 10. sz. 61-662

KERESKEDELMII vállalatok közreműködésével, tökével társat keresek „Faszakma” jellegére a kiadóba. 61-1085

ÜZLETBE szolid, keresztény kereskedőhöz, csendestársként betársulnék. Ajánlatok 10 000 P. jellegére a kiadóba. 61-794

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR CÉL

KERÉKPÁRT varrógépet, gramofont, szakszertűt javít. Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12

MOTORKERÉKPÁR, kerékpár, poszvízó, varrógép, gramofon, lemezek vétele, eladás, villanyserelés. Soltész, Kálvin-tér 2. 7-144. 10. 31.

PRIMA állapotban levő ötszázú motorkerékpár új gumikkal eladó. Eötvös u. 14. 7-714

ENGEDÉLYEZETT 4 hengeres csukott 5 sze mélyes, kisfogyasztású Kriztek autó, prima állapotban, majdnem új gumikkal felszerelve, takszinak, bérautónak is igen alkalmas. Érdeklődni: MATEOSZ tanyagerec u. 71. 66-1013

HANGSZER

JOHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora” jellegére a kiadóba kérek. 28-394

ZONGORA hangolási munkát, kitéző képzettséggel vállalom Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28-624 5. 3.

BŰTOR

NINCSEN fényes kirkatunk, bútort ocsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9-1381 10. 4

HÁLÓSZOBÁK, fróasztalok, egyéb bútortok, olcsó árban, Eötvös u. 66. bútortüzetbe. 9-1428 8. 27

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁR

SZÁRAZ nagyobb raktárhelyiséget keresünk esetleg több részletben. 8-10 vagon csomagolt száraz áru raktározására Ajánlatokat „Nagyvállalat raktár” jellegére kérjük a kiadóhivatalba leadni. vv 41-679

LAKASCERE

KETTŐSZOBÁS régi béru, minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserelelném, ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv.

BUDAPESTI lakással elcserelelném debreceni 2 szobás, összkomfortos s régi béru, központon levő lakásomat. „Azonnal” jellegére. 53-652

ELCSERELELNEM kettőszobás komfortos lakásomat, 3-4 szobás, komfortos Erdekklődni: Piac u. 32. bútortüzet. 53-774

LAKAST KERES

TISZTVISELŐNŐ bútorozott szobát keres azonnali. Címeket kérem „Tisztviselelő” jellegére. 52-800

GARZONLAKÁST a belvárosban, azonnali keresek. Telefon: 16-67. sz. 52-775

VEGYES

FARAFADUGOK minden nagyságban kaphatók, Sarkadi Dezső, Széchenyi u. 1. 68-751

CSEPLEST vállalatot azonnali 8 HP magánjáróra, Hungaria malom, Asztalos mázsás. 68-1070

CSEREÜZLET

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserelelek Pál János szappanosmester. Körcsei u. 8. 634. 11. 19

KÁLYHA-TŰZHELY

FOLYTONGÓ kályhák, egyik fűtéshez, eladók. Hadik u. 20. hétéftől délutánonként. 48-481 vv.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAC

ELADÓ 17 méter vaskerítés, fedkövel, 12-2 óráig, Kuruc u. 39. 20-1073

ELADÓ galéria, építkezésre is alkalmas, Széchenyi út 57. fodrászüzlet. 20-1084

INGÓSÁGVÉTEL

ÖTVEN-HATVAN méter horgany pléhből készült ereszcatornát keresek megvételre — Cím a kiadóban. 37-255

PLAFON-VENTILLÁTOR

megvételre keresek. Cím a kiadóban. 37-761

INCÓSAO ELADAS

ELADÓ egy üstház üsttel, egy mosóteknő, egy fürdőkabát, 1 katonaládá. eres u. 5. 36-780

GAZDASÁGI ESZKÖZ

NYOLCSZÁZAS Hoffherr cseplő, kijavítva eladó. Vass, Kigyó u. 47. sz. 24-756

STRÁFSZÉKÉR eladó Acsádi út 50. Mélyfúrás mellett. 24-768

MEZŐGAZDASÁGI

gépeket, eszközöket, alkatrészeket, elad, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. 24-1565 9. 3.

INCATLANFORALMI

BÉRBEADÓ 1300 és 204 holdas úrbirtok. — Megbízott Samu János, Deák Ferenc u. 7. sz. 40-1093

65 és 30 HOLD prima fekete tanyabirtok, 20 hold gyárteleppel, Kosuth utcánál ház hely eladó. Cegléd, Kálvin-tér 9. sz. 40-1091

ELADÓ HAZ

ELADÓ Gohér u. 38. sz. ház, 678 négyzetgözl telekkel, elköltözés miatt, sürögösen Hatvan u. kert. 17-773

ELADÓ HÁZHELY

EGY hold föld, ház helynek is alkalmas, eladó. Bercsényi u. 101. trafik. 16-793

ELADÓ ALLAT

FEJŐS kecskét, bő tejelet megvételre keresek, garanciával, Simonyi út 27. sz. 14-1025

ELADÓK keresztteztet malacok, István út 31 C. 14-1083

KECSKE fiával eladó. Bőszörményi út 12. — Ugyanott vaságyak eladók. 14-1095

Szerkesztőselel telefoni: **PALFI JÓZSEF**

Kiadási telefoni: **IFJ. SZICETHY GYULA**

főszerkesztő-igazgató **Kiadja és nyomja a FIZANTULI KÖNYV. és LAPKIADÓ R. T.**

Felölös nyomdaigazgató: **SZICETHY KAROLY**